

Filmový scénář

„POZOROVATELÉ“

na motivy románu Víme svý Věry Noskové

5. VERZE

Námět: Věra Nosková

Scénář: Věra Nosková

Děj se odehrává se v sedmdesátých letech dvacátého století v jihočeském pohraničí.

HLAVNÍ POSTAVY:

PAVLA (23) – osvětová pracovnice

BOHUNA (33) - knihovnice

HOLIŠ (55) - správce zámečku

ROBIN (24) – Holišův synovec

BŘEŤA (25) - traktorista

BŘEŤOVA MATKA (50)

MAROUŠ (55) – předseda KSČ

JANOUC (48) – předseda Místního národního výboru

JANOUCHOVÁ (45) – jeho manželka

MIREK (20) – pohraničník

DORIN (40) – Rumun, soused Pavly

FLORICINA (50) – Dorinova sestra

HELMUT (36) – bývalý „Sudeták“

JITUNA (40) – pracuje na mandlu

JARUŠ (35) – debilka

AGRONOM (50)

DĚDEK (70) – pomocník pohraniční stráže

matrona a mladá žena – myš

pražská pěstěná babka

sousedka s hráběma

pohraničníci

děti z výtvarného kroužku

prodavačka v bufetu

pošťáčka

švadlena

montérkoví chlapíčky

pohraničníci, esenbáci, pomocníci pohraniční stráže
tři muzikanti Robinovy kapely
Láďa - desetiletý chlapec a další...

SEKVENCE PŘED TITULKY

1. BYT V PRAZE, INTERIER, DEN

Pavla, starší žena, mladá žena - myš

Kredenc, staré hodiny a stahovací lustr, bíle natřené kuchyňské židle – babičkovský nábytek. Na jedné sedí matrona, naproti ní mladá žena - myš. Podává starší ženě obálku naditou penězi, žena se culí a dává gesty najevo; tak, a všechno je to teď už vaše. Jejich pohledy zabloudí k Pavle, která si balí věci do kufru a batohu. Je rozrušená, snaží se to před ženami skrýt. Se stěny sundává fotografii hárošů z festivalu Woodstock. Má dlouhou sukni, bílou blůzu s kraječkami, na krku obojek z černé stužky a dlouhé tmavé vlasy.

2. PRAŽSKÁ ULICE, EXTERIÉR, DEN

Pavla

Pavla před domem, u nohou kufr, na zádech batoh. Opírá se o zeď domku, z něhož byla vypuzena, má zavřené oči. Je teplý duben, svítí slunce, vypadá to, jako by se opalovala... Otevře oči – beznaděj, ponížení, obavy. Zarachotí tramvaj.

3. TRAMVAJ, INTERIÉR, DEN

Pavla, babča

Pavla sedí u okna v tramvaji, která právě přejíždí jeden z pražských mostů, sleduje Vltavu, vzdálené Hradčany, dotkne se skla, loučí se s Prahou. Přes uličku hledí směle vpřed křehká velkoměstská babča v kloboučku a s korálky, na nohou botky s podpatkem – tak trochu symbol velkoměsta.

TITULKOVÁ SEKVENCE

4. VLAK, INTERIÉR, DEN

Pavla, Holíš, Mirek – pohraničník + další pohraničník

Pavla pokračuje v jízdě, ale tentokrát sedí ve vlaku, opět se dívá z okna, na klíně má knížku. Proti ní sedí podsaditá venkovská ženská, kradí si Pavlu nesouhlasně prohlíží. Za oknem rybníky, louky, lesy, krávy, oblaka.

TITULEK

Za oknem vlaku s dřevěnými lavicemi se na cestě objeví jezdec na koni, starší chlapík (je to Holíš) si jízdu užívá, pobídne koně jako by chtěl závodit s vlakem.

TITULEK

Vagon je poloprázdný, procházejí jím dva ozbrojení pohraničníci, jeden z nich je Mirek. Některé cestující minou nebo je i pozdraví, jsou to místní. Ostatní lustrují, lidé jim bez řeči podávají občanské průkazy.

TITULEK

Dojde i na Pavlu. Kampak jedete – vyptávají se zřejmě a přísně ukazují na zavazadla. Pavla jim cosi vysvětluje a ukazuje úřední papír – tak to je jiná - přátelsky se usmívají.

5. NÁDRAŽÍ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Holíš, Mirek – pohraničník + další pohraničník

Vlak zastavil na malém nádraží s nápisem HRANIČOV. Pohraničníci Pavle pomáhají vynést zavazadla. Pavla studuje jízdní řád místní autobusové dopravy. Mirek mávne rukou – dlouho nic nepojede, popadne její zavazadla a odnese je do vojenského auta.

TITULEK

6. INTERIÉR AUTA STŘÍDANÝ EXTERIÉRY MĚSTA, KTERÝM PROJÍŽDÍ, DEN

Pavla, Mirek – pohraničník + další pohraničník, prodavačka bufetu, pošťačka

Auto se přemístí do středu městečka, Mirek ukazuje na radnici, na místní bufet, před nímž stojí prodavačka s pošťačkou a se zájmem registrují příjezd Pavly do městečka (hned ji také rozpoznatelně zdrbnou, kroutí hlavou nad jejím zjevem), poté dojedou na okraj městečka, kde

stojí budova opuštěné školy - jednotřídky – v zanedbané, ale právě kvetoucí zahradě. Už se tu pár let neučí. Okraj městečka má venkovský ráz. Chalupy, zahrádky, za plotem koza, za humny začínají hluboké pohraniční lesy.

TITULEK

POZOROVATELÉ

(konec titulků)

7. PŘED VCHODEM DO ZRUŠENÉ ŠKOLY, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Mirek – pohraničník + další pohraničník, Břet'a, agronom, Floricina

Pohraničníci vysadí Pavlu, vynesou z auta její zavazadla, Mirek zkusí kliku u vchodu do školy, je zavřeno. Pavla si sedne na vchodové schůdky, kluci popojedou, a před jedním domkem zatroubí. Vychází venkovský kořen – agronom ve vyboulených manšestrácích a holínkách, vojáci ukazují ke škole, kde Pavla čeká, nutkavě už zase vytáhla rozečtenou knížku. K Pavle mezitím dojde traktor, traktorista Břet'a zastaví a rozpačitě, a přitom s posměchem, si ji z výšky kabiny prohlíží.

BŘEŤA: Tady nikdo nebydlí!

PAVLA: Já vím.

BŘEŤA: Tak co tu jako sedíš vole? Na schodech! A eště si čteš.

PAVLA: Já tu budu bydlet!

Pavla skloní hlavu ke knížce. Dojde k nim agronom, prohodí k Břet'ovi:

AGRONOM: Hele vodpal, jo? Tady nejni nic pro tebe.

Břet'a si odplivne, zavrtí hlavou, nastartuje traktor a odjede. Výjev pozoruje z předzahrádky

svého domku Floricina, strne do sochy, napíná sluch.

8. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, DEN

Pavla, agronom, Břet'a, Dorin

Byt je světlý, suchý, kuchyně a dva poloprázdné pokoje, leskle nalakované podlahy z prken, na stěnách váleček. V kuchyni plotna s kovovými pláty, vedle ní bedna s dřívím. Je tu základní nábytek, staré typy lustrů i něco nádobí. Chybí záclony a koberce. Agronom Pavle ukazuje kde jsou pojistky, zkouší domovní zvonek, pouští vodu v koupelně – všechno funguje.

AGRONOM: Tak se zdá, že je všechno v cajku. No kdyby něco, tak víte, kde mě najdete. Stejnak, ženská, co tu budete sama dělat? Taková mladá! Helejte, dybyste měla chutě... Stačí říct.

Pavla nabídku, která je řečena a myšlena kupodivu vážně, ignoruje. Když agronom odejde, vítá se euforicky s prostředím: Pavla na posteli, Pavla hledí do plotny, leží oblečená v prázdné vaně, posedí v starém křesle, točí se po pokoji. Vyloží se blažená v okně. Po cestě kráčí husa. Projíždí kolem traktor a Břet'a se na ni zašklebí, už je informován. Z protějšího domku na ni zamává soused pracující na zahrádce, je to Dorin. Také na něj zamává. Za chvíli Dorin přijde a do okna jí podává několik tulipánů.

DORIN: Aby se líbit. Tady.

9. NÁMĚSTÍ MĚSTEČKA, EXTERIÉR, RÁNO

Pavla, Jaruš, Bohuna, Jituna, prodavačka z bufetu

Pavla stojí uprostřed náměstí u kamenné kašny, místo vody jsou v ní odpadky, obaly od nanuků, krabičky od cigaret atd.. Nařizuje si čas na hodinkách podle hodin ve štítu radnice. V okolních domech kolem čtvercového náměstíčka se tu zhoupne záclona za oknem, od dalšího okna kdosi odstoupí, prodavačka lahůdek okolkující před bufetem se honem podívá jinam ... Přes náměstí kráčí Jituna, nese si z lahůdkárny zabalené chlebičky. Její tvář si přitahuje čísi dalekohled, sjede na jejich štědré poprsí, pak zaostří na Pavlu. Náměstí je jeviště městečka. Tu se u Pavly objeví Jaruš. Prohlíží si ji s bezelstností debilů. Vztáhne ruku k jejímu krajkovému obojku na krku, ale netroufne si dotknout se ho. Pavla v rozpacích:

PAVLA: Prosím vás, kde je tady knihovna?

Debilka ukazuje na Pavliny náramky, pak na střevíce a cosi celkem přátelsky hýká. Pak ji vezme za paži a vede ji, Pavla se zdráhá. Zastaví se po pár krocích před knihovnou.

PAVLA: Aha. Tak děkuju.

10. KNIHOVNA, INTERIÉR, DEN

Pavla, Bohuna, mužský, Janouchová, Břet'a

Prosluněná venkovská knihovna, za závěsem oddělený kamrlík – improvizovaná kancelář a zároveň šmajchlkabinet. Knihovna je sice otevřená, ale je prázdná. Pavla zaznamená pohyb za závěsem, přikročí k němu a podívá se, je za ním knihovnice Bohuna, snaží se zbavit staršího strejdy, který se vyžívá na její hrudi. Zaculí se na Pavlu a zamračí na strejdu:

BOHUNA: No tak už toho nechte, pane Vařecho! Vidíte, že mám návštěvu.

Odstrčí ho, až chlap skoro upadne, nerad odchází, Bohuna si bez rozpaků kontroluje usazení prsou v podprsence, Pavla s úsměvem kulí oči.

BOHUNA: Tak vás tady máme! Však já vás čekala, nemyslete.

Na stolku jsou připravené chlebičky a láhev vína. Bohuna láhev otevře a nalije víno do skleniček.

BOHUNA: Tak na tykání, ju? Já jsem Bohuna.

PAVLA: Pavla

BOHUNA: Holka, ale na rovinu – nedělej si žádný tydle – iluze. Tady celkem nikdo o ňáskou kulturu nestojí. Tady tak leda nacpat si bachor a vožrat si držku. Jinak je tu ale krásně. Hele, víš jak to chodí. Hoši na radnici si potřebovali udělat čárku u soudruhů na okresním vejboru a ty zasej na kraji... Tak prej; založíme u nás osvětovou besedu.

Nejdřív se o ten flek zajímaly manželky načalstva, propukaly různý boje, takže bylo jasně vidět, že by to všechny jedině rozešťvalo. Tak jsem Janoucha navočkovala, aby vzal někoho zvenčí. Někoho novýho, nevokoukanýho, třeba mladou ženskou. A bydlet může v tom starým učitelenským bytě, poradila jsem mu... No a tak seš tady.

PAVLA: No to jsou věci! Ty seš tedy hybatelka! Jenže když já nemám představu, co tu budu vlastně dělat.

BOHUNA: Tak to už mám promyšlený. Můžeme třeba vzkřísit ochotnický divadlo, který po tankovym záboru zaniklo. A budeme dělat zájezdy do Budějce na divadlo a na koncerty. Dají ti asi na starost dechovku, jo a taky kronikáře. Je prej nutný tu taky založit nějaký kroužky, hlavně fotografickej, to chtěj hlavně pomocníci pohraniční strážce, aby to svoje pozorování měli zdokumentovaný. Taky můžeš spolupracovat se školou... A s posádkou! S tím ti ráda pomůžu, znám různý velitele... Ber si. Na. Vem si chlebiček. Pěkný lesy sou tu.

Záběr na *krásné lesy* z výšky, hraniční krajina se odvíjí pod kamerou až se náhle objeví systém plotů s ostnatými dráty, minová pole, špačkárný, ostré zuby psů – zatímco ve zvuku jde dialog těch dvou v knihovně.

PAVLA: Hmm... Jasně. Jenže... Hranice jsou přece blbost! Každěj by měl žít, kde chce. V který zemi chce.

BOHUNA: Tak tohle už v Hraničově nikdy neříkej! Hele ty si snad neuvědomuješ... Víš vůbec, kde žiješ? A kde ses to ocitla?! Hele, nic jsem neslyšela! Sakra, každěj přeciž ví, že kdyby votevřeli hranice, vodešla by za lepším půlka vobyvatelstva! A spíš ty chytřejší, že jo. To bys chtěla?! To si žádná země nemůže dovolit. Mysli logicky!

PAVLA: Jenže přece když někdo...

Bohuna mávne zamítavě rukou, chce výbušné téma opustit.

BOHUNA: No prostě nečekej o tu svou kulturu bůhvíjakej zájem. Vždyť ani do tý knihovny mi lidi nechoděj. To spíš chlapi zajdou přes poledne, no ale né kvůli knížkám.

Bohuna se významně uculuje, Pavla s rozjařeným údivem sleduje dosud nepoznané. Přichází Janouchová, tělnatá matróna s pichlavýma očima a ublíženým výrazem. Bohuna k ní vyběhne, zatáhne za sebou závěs, aby Pavla nebyla spatřena. Ta sleduje výjev mezerou v závěsu.

BOHUNA: Já na vás myslela! Nemyslete. Mám tu pro vás připravený tydle dva kousky. Samozřejmě, že jsou zamilovaný. No, v týchle modrý se nakonec vemou, ale v tý žlutý... Já vim, neprozrazovat! Už mlčím. Ale je to jako v životě.

Bohuna korpulentní Janouchové, která sveřepě mlčí a dívá se na její skloněnou hlavu vraždícím pohledem, zapisuje knížky do legitimace a vypoklonkuje ji, načež se vrhne za závěs.

BOHUNA: Taks to viděla! To byla Janouchová. Chodí mě pozorovat. Doufá, že se nějak podřeknu... Holka zlatá, už sem z těch pozorovatelů někdy celá vycukaná. A já to přitom s tím jejím prdelkou myslím tak dobře!

PAVLA: Aha... A to je kdo. Ten prdelka.

BOHUNA: No náš předseda, přeciž! Janouch. Ale nemysli, já se přimluvila. Rači mladou kočku než nějakou místní krůtu, hučela sem do něj. Hele, já jí ho nevodloudim šmarjájósef, dyk mám taky rodinu! ... Něco ti, Pavlo, ale poradim – nečti porad. Hlavně nekoukej do knížky na veřejnosti. Lidi to dráždí. ... Dybys aspoň něco řekla! Jak budeš dělat tu kultůru, dyž tak málo mluvíš.

PAVLA: A co bych měla pořád vykládat?! Radši se koukám a poslouchám. Já jsem taková jako pozorovatelka, víš?

BOHUNA: No tak to seš tu mezi svejma! Tady se všichni furt pozorujou, a někdy to i hlásí vejš. Poslyš, prej tě k nám doporučil Klečka z kraje. Teda promiň, že se tak ptám, ale vodkud' takovýho vlivnýho člověka znáš? Hele, že von je z tvý přízně!

PAVLA: Z přízně ne. Ze Šrámkova Písku. Já tam byla soutěžit se svou poezií, a on seděl v porotě. My se pak bavili, a já se mu svěřila, že zrovna nemám flek a taky kde bydlet,

no a on mi tohle nabídl. Já nevěděla, že je to bafuňář. Vypadal jako normální strejda, dokonce taky píše básně...

BOHUNA: Takže ty ses k nám dostala přes nějaký básničkování! Ježkovy zraky! Pavluš, to ale nikomu neříkej! Neřeklas to nikomu, že ne? Víš co. Vypadá to blbě. Hele to už by bylo lepší, kdyby ses s dědkem vyspala. Tomu lidi aspoň rozuměj.

PAVLA: Mám spát s dědkama, aby „tomu lidi rozuměli“?! Tomu nerozumím.

Přichází Břet'a. Bohuna mu vyjde vstříc. Při druhé větě spráskne ruce.

BOHUNA: Co ty tady, Břet'o? Snad si nejdeš vypučit knížku!

BŘEŤA: Je prej tady.

Bohuna hned pochopí, tamtamy městečka jedou. Vede ho slavnostně k závěsu, rozhrne ho jako oponu a ukáže mu úlovek městečka – Pavlu. Přinese mu židli, jako přístavek do hlediště. Břet'a usedne a Pavlu fixuje. Ta do sebe zrovna souká chlebíček. Bohuna mu víno ani chlebíček nenabídne.

BOHUNA: Tak Pavlo, tohle je náš Břet'a.

PAVLA: My už se známe.

BOHUNA: Ale to ti asi neřek, že se vrátil před měsícem z basy. Že jo, Břetislave? Jak je to dlouho?

BŘEŤA: Jo.

BOHUNA: Dostal čtyry roky, že utíkal za kopečky. Že jo, Břet'o. Stříleli po něm... Ale proběh jim to.

BŘEŤA: Jo.

BOHUNA: Akorát že se za tejdén vrátil k mámě, vid' že jo. Špatně ti tam snad vařili? A teďkonec ho pustili z basy za dobrý chování. Vid', Břět'o?

BŘEŤA: Jo.

BOHUNA: Jenže teď musí sekat dobrotu, jinak by si to musel dosedět. Chudák máma.

BŘEŤA: Jo. Proč chudák máma? Seděl sem já, vole.

BOHUNA: Protože seš z divokejch vajec. Proto. Břět'o, a neříkej ženám vole. To se nesluší, víš?

Břeťa se samolibě usmívá. Jasně, že je divokej. Napomenutí ignoruje. Bouchne do regálu až se Jiráskové zachvějí. Prohodí k Pavle:

BŘEŤA: Tak fajn. Tak já za tebou zajdu. Někdy navečír.

BOHUNA: k Pavle **Tak. A máš to.**

Břeťa odejde. Bohuna kontroluje regály, jestli jsou po té ráně pěstí v pořádku.

11. KANCELÁŘ A OBŘADNÍ SÍŇ NÁRODNÍHO VÝBORU, INTERIÉR, DEN

Pavla, Janouch, Marouš

Janouch sedí za psacím stolem, sleduje zaraženě poněkud hipiesácky vyhastrošenou Pavlu – to mu sem nemohli poslat nějakou normální festovní babu? Pootevřené dveře do vedlejší kanceláře, kde přetéká přes židli chlap jako špalek, hlavatý a přimhouřený předseda místní KSČ Marouš. Kouká do Rudého práva, ale zároveň šmíruje Pavlu. Na stole před ním leží vojenský dalekohled.

Pavla pročítá pracovní smlouvu, nad jednou kolonkou se zarazí.

JANOUC: Helejte, já vím, že je to málo. Ale my vám to za tři měsíce zvedneme, esli...
No dyž nám jako pudete na ruku. To víte. Tady se musí táhnout za jeden provaz, sme holt u hranic. Ale nebojte. Ste mladá, šikovná – říkali. Pod'te, něco vám ukážu.

Vede Pavlu do nové obřadní síně, tam se zastaví a rozhlíží se jako v kostele. Pavla si prostor nechápavě prohlíží, celkem nudné místo, co má být? V čele portrét prezidenta Svobody, státní znak a heslo Střežíme hranice, bráníme mír.

JANOUC: Tohle sem si nahoře vydupal, to sem tady vybudoval – no prakticky z ničeho. Taky po mně něco zbude. Děláme tu vítání nových občánků, oslavy Mezinárodního dne žen, svatby...

PAVLA: Je to... Máte to tu... No krásný.

JANOUC: No dobře, dobře. No tak pojd'te.

Zamkne a klíč schová ho v kapse plandavých kalhot. Jde Pavlu vyprovodit až před budovu, postojí s ní ve vratech, podává jí schválně ruku a rozhlíží se přitom vyzývavě po oknech. Dává pozorovatelům signál, že národní výbor má posilu, a že ta osoba je chráněná. Zatím.

JANOUC: Tak at' se vám u nás líbí.

Pavla se zdvořile usmívá. Janouch se vrátí do kanceláře, kde Marouš pročítá podepsanou pracovní smlouvu.

MAROUŠ: Tisícovka hrubýho? No tak to ste se teda moc nepředali!

JANOUC: Aspoň bude chtít dostat přidáno, a podle toho se snad bude chovat, ne?

MAROUŠ: No nevim. Tydle typy... Takže ta holka je Klečkův člověk... Aby nám jí sem tak nasadili z kraje! No, už to tak vypadá. Vo co jim jde? Netušíš? Že by byly pořád ještě ve hře ty tvoje štafle? Měl ses asi ňák veřejně vomluvit. Nejlíp na krajskym partajnim sjezdu. To víš, lidi si pamatujou.

Už je to tu zas – Janouch se sklopenýma očima cosi hledá v papírech před sebou...

JANOUC: No jestli si pamatujou ty moje štafle, tak taky na to, že... Taková byla v tom

srpnu atmosféra, že jo. Dneska už tedy jako víme, že nás ty Rudoamejci přišli jako vosvobodit vod tý kontrarevoluce, ale vono to tak nejdřív naozaj nevyzeralo, že jo? Byl sem pomejlenej. A kdo by nebyl? Tak jsem jen chtěl, dyž to všichni chtěli! vyměnit tu ceduli Náměstí Rudé armády na Náměstí Svobody. Tak sem jako přines ty štafle a... Hernajs už sem se vomluvil na stranický schůzi!

MAROUŠ: Nojo... porád... Marouš zvedne se stolu dalekohled a přistoupí k oknu.

13. NÁMĚSTÍ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, pohraničník Mirek a další pohraničník

Pohled na současnou ceduli s názvem náměstí, je na ní opět Náměstí Rudoarmejců. Před pekařstvím stojí vůz tažený statným vojenským valachem, vojáci nosí a nakládají přepravky s pečivem a chlebem pro posádku. Pavlu si kůň přitáhne, přejde k němu, opatrně ho hladí po krku.

MIREK: Jen se ho nebojte. Je to starej dobrák. Páni, kde ste se tu vzala? Ste jak z nějakýho americkýho filmu. Vy tu fakt jako chcete žít? ... Co já bych za to dal, kdybych moh' vod drátů zmizet!

Dalekohled si přibližuje jeho tvář, pozoruje ústa, snaží se z nich odečítat, pak se stočí na Pavlu.

PAVLA: Proč? Vždyť je tu tak krásně. Lesy, rybníky, skřiváci, sovy, žáby, koně, čápi...

Nad náměstím zrovna krouží čáp, míří ke komínu bývalého, nyní zdevastovaného pivovaru, oba k němu zvednou oči

MIREK: Psi cvičení na lov lidí, potkani, štěnice, šváby, klíš'ata, dráty, filcky, miny, pomocníci pohraniční strážě...

14. KANCELÁŘ NÁRODNÍHO VÝBORU, INTERIÉR, POHLED Z OKNA NA NÁMĚSTÍ, EXTERIÉR, DEN

Švadlena, Marouš, Janouch

Opět pohled z okna kanceláře na náměstí: Do výlohy skromného obchodního domu hledí švadlena, očima vybírá vystavené galanterní zboží – nitě, paspulky atd. Maroušův dalekohled se na ni zaměří. Prohodí k Janouchovi:

MAROUŠ: Hele, tvoje švadlenka! Jo, zapomněl jsem ti vyřídit... No řešili jsme na schůzi to její podnikání. Soudruzi na ni chtěli podat trestní oznámení. Ale řek sem jim, ať ještě počkají, že ty to s ní jistě srovnáš, poněvadž by nebylo dobrý, abys v tom jejím případě lítal. Šije i pro tvou ženu, to my víme. A tím lidem jakoby vzkazujete, že se to smí, tyhle kapitalistický živnosti a figle. Jenže je to hernajs trestný! Seš nevopatrnej. Jako s tima štaflema. Takže vyřídíš to s ní, že jo?

JANOUC: Jo, já jí to řeknu. Že se to nesmí, ušít kamarádce za pár kaček blůzu. Že se za to zavírá.

MAROUŠ: Dej si pozor na hubu, předsedo. Nebo špatně skončíš, i s tou tvou famílií. Klouček ti studuje, žejo. Za dělnický prachy jakseříká.

Významná odmlka. Janouch se schoulí do sebe. Švadlena vycítí, že je pozorována a rozhlídne se plaše po oknech kolem, v okně národního výboru se zablýskne od skel dalekohledu. Věc je jasná, švadlena rychle odchází.

15. CESTA K LESU, LES, EXTERIÉR, DEN

Pavla, pražská pěstěná babka, pohraničník Mirek, Břet'a, Bohuna, Dorin, Floricina

Pavla v džínách, teniskách a tričku jde vzhůru polní cestou k lesu, občas se zastaví a dívá se zpět na městečko v kvetoucích stromech. Vrcholí jaro, je teplo, nad cestou se třepotají motýli. Okraj lesa lemují břízy a mateřídoušková stráž. Pavla na ni usedá, pak se natáhne a hledí do nebe, nakonec usne.

Sen:

Ve snu se objeví a zacinká pražská tramvaj, ocitá se v ní, jenže za oknem jsou místo Hradčan lesy a rybníky. Přes uličku sedí pražská babka z tramvaje v kloboučku a s perličkami na krku, načež do vozu přistupuje Břet'a v zablácených holínkách a se samopalem přes rameno. Hrne

se k Pavle, vzadu stojí Bohuna a pobaveně vše sleduje. Její hlas: *Holka zlatá, to nikomu neříkej! Nic jsem neslyšela. Musíme se pozorovat a hlásit to vejš. Měla ses s dědkem radši vyspat. Znáš totiž různý velitele.* Břet'a dojde k Pavle a přísně žádá: *Ukaž mi občanský průkaz! A dej si bacha, vole. Já sem z divokejch vajec.*

Nad spící Pavlou trylkuje skřivan, je nahlížena z výšky, ptačím pohledem, také les a krajina kolem ní, nedaleko vidíme špačkárnu (strážní věž), na níž drží stráž pohraničník Mirek. Pozoruje dalekohledem okolí, zacílí na Pavlu, obrázek spící holky si vychutnává. Samopal na jeho rameni.

Pavla jde lesem, dojde na paseku, vyleze na posed. Vytáhne z žebradla zápisník, cosi píše, pak se šťastně rozhlíží po svěží jarní krajině, zase píše, nejspíš básní..

Vrací se z procházky a kousek nad vsí potkává Břet'u.

BŘEŤA: Prej si šla do lesa. Řikali.

PAVLA: No a?

BŘEŤA: Dej si pozor. Tady sme u hranic, vole.

PAVLA: No a?

BŘEŤA: Mohli by tě zastřelit. Třeba. Vomylem! Vomylem vole.

PAVLA: Nemohli.

BŘEŤA: Co ty vo tom víš?! Po mně teda stříleli, vole. Tak jo, tak hele, tak já zejtra večír přídu.

PAVLA: (při odchodu, spíš pro sebe) Nechod', vole.

Než zajde do budovy prázdné školy, zastaví se na kus řeči přes plot se sousedem Rumunem Dorinem. Jenže jsou odkázáni na gestikulaci, protože Dorinova čeština je mizerná. Podává jí misku jahod ze zahrádky, Pavla se uklání, hraje pantomimu vděku. Dorin se přátelsky směje. Z vedlejší zahrádky je s úsměvem sleduje Floricina, zajde do domu a přinese Pavle talířek s

buchtama.

FLORICINA: Bratr se pořád ještě nenaučil česky. Je to ostuda.

Dorin se obrátí na Floricinu a cosi jí rumunsky říká.

FLORICINA: Ptá se, jestli byste s ním šla v neděli do kostela.

PAVLA: Když já jsem bohužel ateistka.

Floricina to přeloží do rumunštiny, Dorin se smířlivě usmívá – to se dalo čekat.

16. ZÁMECKÝ PARK, EXTERIÉR, DEN

Holiš, Pavla, koně

Holiš projíždí koně na cestách zámeckého anglického parku, od vrat se k němu nesměle blíží Pavla. Dojede před stáj, kam dojde i Pavla, seskočí, zvedne koni zadní nohu a prohlíží si kopyto.

HOLIŠ: Podrž mi tu nohu, já mu vyberu z kopyt nášlapky. Podej mi ten háček. Na, rozčeš mu zatím hřívu a ocas. Takže ty bys chtěla jezdit.

Pavla podle pokynů s koněm pracuje.

PAVLA: Jo, to bych moc ráda.

HOLIŠ: Jenže kdo chce jezdit, musí se taky vo koně starat. A musí mít pro ty hamelky cit. Tak fajn, nejdřív začneš jezdit na Koranovi. Je to mírnej starej valach. Měl jít do buřtů, ale já mu zachránil kůži. Na, napij se. Zavdej si na novej život.

Holiš Pavle podává láhev rumu. Zjevně testuje, jestli se bude slečinka proti drsnému chlastu ohrazovat. Pavla se napije, Holiš se radostně šklebí. Je už trochu napařený.

PAVLA: Mohla bych chodit tak dvakrát tejdně. A třeba ještě v sobotu...

HOLIŠ: A už jsi vůbec někdy na koni seděla? Na, dej si ještě hlt. Radši bych chlatal vizoura, ale ty svině bolševický ho nedovážej.

Pavla, aby udělala koňákovi radost a dobře se uvedla, si ještě trochu zavdá.

PAVLA: Seděla. Ještě na základce, na bramborový brigádě. Byl ale jen těžnej. Jezed'áckej. Takže opravdu jen seděla, kočí mi nedovolil ani popojít. ... Já whisky nikdy nepila.

HOLIŠ: Na koni jen seděla, whisky nikdy nepila... Skoro ti závidím – ty seš Pavla, vid'? – to nejlepší máš teprve před sebou. Tak jedem, dáme první lekci.

Pomůže Pavle do sedla, kůň jde líným krokem, Holiš ho vede za uzdu, cosi jezdkyni vysvětluje, ona reaguje na jeho pokyny. Kráčejí v dlouhých stínech starých kmenů pod šikmými slunečními paprsky.

17. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, VEČER

Pavla, Dorin, sousedka s hráběma, agronom, Břet'a, hlasy opilců

Pavla přichází do bytu ve škole, rozsvítí, jde do koupelny... ozve se její výkřik, který je otevřeným oknem slyšet až k Dorinovi, sedícímu na lavičce ve své úhledné zahrádce. Rozběhne se sousedce na pomoc. Pavla třesí oči do vany a pofňukává. Ve vaně je živá myš. Pod Pavliným oknem stojí sousedka s hráběma, také slyšela výkřik, viděla útěk Dorina do školy a teď naslouchá, co se v bytě děje. Jde kolem agronom, sousedka mu dává pokyn, aby taky poslouchal. Dorin se zasměje, myš chytne a práskne s ní o dlaždičky. Pavlu pohled na mrtvé zvířátko rozpláče. Dorin se chlácholivě směje, strčí si myš do kapsy, utírá Pavle slzy zmuchlaným kapesníkem. Vede ji k pohovce, sedne si u ní, vezme ji za ruku a zpívá jí rumunskou ukolébavku.

DORIN: Ciobanas cu trei sute de oi Cand vii si terci pe la noi De-i vedea pe mandra draga mea Spune-i ca mam departat de ea

Agronom venku si ťuká na čelo, tetka vrtí hlavou. Ti dva se baví, neboť z bytu se ozývá

jednou pláč, pak smích, zpěv... Snaží se nahlédnout do okna. To je sice v přízemí, ale vysoko. Agronom si přinese nějaké vědro nebo tvárnici, která se poblíž povaluje, stoupne si na ni. Dorin od Pavly po špičkách odchází s pantomimou – neplakat, spinkat. Venku narazí na ty dva šmíráky, v jejich výrazech zaznamenaná posměch.

Pavla se vzpamatovala. Dívá se z okna do stmívání, slyší sborové kuňkání žab, štěkot psa. Je chladno, halí se do deky, chystá se číst. Náhle ticho prořízne zvonek. Jde otevřít. Břet'a.

PAVLA: Jejda. Já tě nečekala. Mám něco rozdělanýho, přijď jindy, jo?

„Divokej z vajec“ se ovšem žene do jejího bytu, jako by nic neřekla..

BŘEŤA: Hele pocem, koukni, co všechno sem ti přines!

Vybaluje z novin dva letité půllitry, skleněný džbánec, skleničky, šálek z tenkého porcelánu, věci 50 – 100 let staré. Pavla je bere do ruky, natáčí proti lustru, nadšeně si vše prohlíží.

PAVLA: Břet'o, neblázni, to přece nemůžu přijmout. Ledaže bych ti to zaplatila. No ale musel bys mi počkat, až dostanu zálohu.

BŘEŤA: Nesss..., neštvi mě, jo? Já to hernajs dostal zadarmo, ne? Lidi toho doma maj, a vyhazujou to, že je to už starý. Jenže já vim, že měský lidi tydle věci zasejc sbíraj. Budeš to taky sbírat. A já ti to harampádí budu nosit!

Pavla nalije oběma z konvičky čaj, sednou si proti sobě za stůl, na němž jsou vystavené donesené starožitnosti.

BŘEŤA: Pivko by nebylo? Tydle ženský bryndy... Hele ty tu nemáš ani televizi?

PAVLA: Takže tys chtěl emigrovat! Páni! To seš teda... no dobrej.

BŘEŤA: Ale nechtěl sem emigrovat, furt taky už... Já se jen vsadil s klucima. Že to jako proběhnu.

PAVLA: Vsadil. S klucima. S jakýma klucima?

BŘEŤA: S klukama U Mrtváka, né? Vo štěně né? To je pivo vole. To není pes.

PAVLA: To seš teda... no blbej.

BŘEŤA: Hele vole sranda musí bejt, ne? I dyby fotra věšeli.

Pavla ho jde vyprovodit z bytu, ve dveřích ji neobratně popadne. Vykroučí se mu.

BŘEŤA: Tak co, dáme to dohromady, ne? Ty se mi líbíš. A stejně nikoho nemáš... Že jo? Že ne?

PAVLA: Neblbni. Já k tobě nepasuju! Já jsem jiná kultura, víš?

BŘEŤA: To je mi fuk, ty kultúro. Tak jo, tak já zas přídu. A přinesu ti nějaký klobouky – hele stará Juliška je chtěla vyhodit. Povídám jí, tak halt! To já znam jednu, co se bláznivě voblíká, ta za ty hučky bude eště vděčná.

PAVLA: Tak bláznivě voblíká, jo! A co ty vaše plandavý kalhoty, co v nich máte zadek jako zplihlej ruksak...

Břeťa si při odchodu prohlíží v zrcadle „ruksak na zadku“, kalhoty popotáhne, snaží se v nich vyšpulit zadek. Odchází. Pavla staví dárky od něj před okno. Chumlá se do peřiny. Usínání prořízne bouchání na okno, místní chlapi se vracejí z hospody.

HLAS PRVNÍHO OPILCE: Hele votevři. Votevři, ty černá potvoro. Já ti něco vokážu, to budeš čumět.

HLAS DRUHÉHO OPILCE: Nech toho vole. Pod' domů. Uslyší tě stará, vole.

HLAS PRVNÍHO OPILCE: Tak votevřeš?! Hernajs. Hele, ne'ukám prstom, vole.

Smích. Opilec zaviklá pootevřeným oknem, na zem se sypou a rozbíjejí se dárky od Břeťi.

HLAS DRUHÉHO OPILCE: Zmiz vole. Dyk dělá na vejboře. Hele dem. Já teda mizim.

Pavla si přitáhne deku přes hlavu a zhnuseně cosi mumlá až kňučí.

18. ŠKOLNÍ TŘÍDA, INTERIÉR, DEN

Pavla, děti z výtvarného kroužku

Ve třídě sedí asi patnáct dětí, před sebou nařezané plachty balicího papíru. Pavla pokládá desku na gramofon, pouští Debussyho. Ukazuje dětem obrázky impresionistů, světlo na nich koresponduje se slunečným dnem, s paprsky proudícími okny. Na katedře stojí květník se vzrostlou Begonií královskou, děti malují akvarelovými barvami na čtvrtky, jiné kreslí uhlím na baličák. Pavla chodí mezi nimi, sem tam některé pohladí po vlasech, chválí, opravuje, předvádí, jak malovat odvážně. Přichytává pak jejich práce na napnutý špagát kolíčky. Odchází ze třídy a dvě děti, chlapec a děvče jí nesou kabátek a kabelu, vesele poskakují.

19. ULICE PŘED ŠKOLOU, EXTERIÉR, DEN

Pavla, děti z výtvarného kroužku – Lád'a a jedno děvče, Jaruš, Marouš

Pavla vychází ze školy, chlapec Lád'a a děvče z výtvarného kroužku s kabátkem a kabelou vesele poskakují. Poskočí si s nimi. Nevšimne si, že za nimi podobně poskakuje debilka Jaruš. Míjí je Marouš a křivohubě se usměje – to je tedy pohled na partu bláznů! Za jejich zády je vidět průčelí školy, rozpíná se přes něj velká rudá hvězda lemovaná červenými žárovkami. Školák Lád'a bydlí hned v domku naproti škole. Zamává, mizí za vrátky.

20. NÁMĚSTÍ A PŘILEHLÁ ULICE, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Janouchová, Břet'ova matka, Břet'a, Marouš, Jaruš

Uprostřed náměstí se objevila na kovových nožkách vývěsní tabule, Pavla do ni připíná ručně vyrobené barevné zvací plakátky doplněné rozmarnými malůvkami a kolážemi. Nábor do fotografického kroužku, na cvičení, kursy péče o tělo, taneční kurz pro pokročilé, turistický kroužek, zájezd do divadla. Je pozorována Janouchovou od dveří obchodu se zeleninou, Břet'ovou matkou, která jde přes náměstí s nákupem a věčně bloumající Jaruš. Poté, co odejde, přijde si vývěsku přečíst Janouchová, pohrdlivě vrtí nad obrázky hlavou. Pak se tu zastaví Břet'ova matka, viditelně ničemu nerozumí – co to, proč to, k čemu to? Ke své matce

dojde Břet'a v montérkách a holinkách, má zrovna namířeno do putyky U Mrtváka, čte, pochechtává se, uplivuje si. Přihrne se Jaruš a vyplázne na vývěsku jazyk, nejspíš číst neumí. Nakonec se přiloudá pes a stojan vývěsky pokropí.

Za odcházející Pavlou se krade Břet'a, dělá za ní posunky, s pobavením to sleduje z okna dalekohledem Marouš. Nakonec Pavlu dožene a přikryje jí zezadu oči. Pavla se lekne a prudce se otočí:

PAVLA: Co blbneš!

BŘEŤA: Hele, tak já se ti na všechno hlásím. Na všechny ty kroužky a kurzy. Hlavně na to péče vo tělo. To ty budeš pečovat těm lidem jako vo tělo? I chlapům vole? Tak to chci vidět.

Znechucená Pavla se otočí na patě a odchází. Břet'a za ní.

BŘEŤA: Tak nic, vole. Taky nerozumíš srandě vole.

Pavla se zprudka otočí, dělá dojem, že mu chce jednu vrazit

PAVLA: Nikdy, už nikdy, rozumíš, mi neříkej vole. Já nejsem tvuj kumpán z putyky! Rozumíš?! Je ti to jasný? Ty ty... Panebože!

Břet'ovi se její rozčilení líbí, směje se jí do tváře.

BŘEŤA: Hele já ti přinesu ty klobouky. A nečil se. Anebo jo. Máma říká, co se škádlivá, to se rádo má.

Pavla se rozhoduje pro klid stoika a ignoraci. Otočí se a odchází. Míří do knihovny a Břet'a maže do putyky U Mrtváka. Ještě se za ní ohlíží a pochechtává se, zní to skoro zlověstně.

21. KNIHOVNA, INTERIÉR, DEN

Pavla, Bohuna, švadlenka

BOHUNA: Ty mi deš nemlich do rány, holka. Tak si představ, že na vejboře si vymysleli,

že bysme mohli jako udělat z tej místnosti v hradní věži galerii. Ale prej se musí ten prostor nějak vykoumat, aby tam mohly viset nějaký ty vobrázky. Nějaký panely, vosvětlení a tak. Takže tohle teď máme my dvě na hrbu, poněvadž jsme tu holt přes tu kulturu. Hele dáme si mlsání z višně, ju? A co Břet'ova? Nevotravuje tě? Něco sem zaslechla, vykládal někde, že seš jeho holka či co. A prej chodíš na procházky do lesa. Dyk ještě nerostou houby. Nebo si už nějakou našla? To víš, ty naši křupani se taky všemu diví...

Vyndává z úkrytu načatou lahev griotky, sype na talířek tyčinky.

PAVLA: Houby v lese nehledám. Dyk ještě nerostou. Jsem jen taková podivínka, co se ráda courá po cestách a po lesích. Břet'ova holka nejsem. ... Galerie. Ve věži. Máme ji na hrbu.

BOHUNA: Ále... To už je prakticky vyřešený. Holišův synovec je prej architekt. Taky nějaký muzikant, což nás momentálně nezajímá. Tendle Robin sice ještě studuje, ale už něco navrhnul a zrealizovalo se to. Ale víš kde? V Londýně! Von tam byl v šedesátym vosmym! No ale to našemu načálstvu na vejboře neřekneme, voni jsou ze Západu hnedka podělaný. No a z Holiše vlastně taky. Ten starej koňák totiž bojoval za války v Anglii, jenže pak taky u Dukly, a nějak se při tom dokonce vyznamenal, takže je dodnes kamarádem Svobody. Teda prezidenta. A co teď s nim, vid'?' No a Holiš slíbil, že synovcovi brnkne, a ten jeho Robin sem v pátek přijede a vokoukne tu místnost ve věži a... Tak jaká sem?

PAVLA: Seš děsně pohotová. A máš dobrý nápady – asi. Kam se za tebou hrabu. Že jo.

BOHUNA: No ale stejně budeme rači říkat, žes to všechno vymyslela a zařídila ty, ju? Ať máš taky nějaký zásluhy.

PAVLA: Nebo spíš průšvih až praskne, že ten architekt žil rok v Londýně.

BOHUNA: To nepraskne, dyž si to necháme pro sebe. A u tebe je ta výhoda, žes to jako nemusela vědět. Vlastně si to ani vědět nemohla! Poněvadž seš čerstvá, nezkušená, naivní a neznáš místní poměry a kdo je kdo...

A taky, nad tím klukem může podržet ruku sám prezident – že jo. Možná.

Přichází švadlenka. Nese vrátit časopisy Žena a móda.

BOHUNA: Jejda, to sou k nám hosti! Tak abyste věděla, já na vás myslím, kudy chodím! Totiž... Válí se mi doma, no snad už rok, taková pěkná látka, bavlna s něčím umělým, takže se to nemačká, samá drobná kytička. Růžovomodrý to je. Tak bych potřebovala z toho ušít letní šaty! Nejlíp propínací. Někdy se to šikne, rychle se svlíknout. ... Třeba u vody, že? Prosim, prosim, smutně koukám...

ŠVADLENA: Nejde to. Už šít nesmím. Vyhrožovali mi i kriminálem. Je to prej nedovolený podnikání. Živnost. Kapitalismus. Vykořisťování člověka člověkem.

BOHUNA: Ale snad nebude tak zle. Todle přece nejní možný. Co by si tu ženský bez vás počaly? Dyk na sebe nic kloudnýho neseženem. Já s předsedou promluvíím.

ŠVADLENA: To je zbytečný. Zrovna von mi to řek, a zmiňoval i ten kriminál. Kriminál! Já jsem přeciž slušná ženská. Šiju lacino. Sem vdova. Sama na tři děti. To je tak nespravedlivý!

Švadlena vytáhne kapesník a utře si decentně slzičku. Pavla jí soucitně položí ruku na paži.

PAVLA: A co kdybych založila šicí kroužek? Vy byste ho vedla, ženským byste radila, s něčím jim jakoby pomohla, no a když vám některá kursistka tajně za to učení a za tu pomoc se šitím podstrčí stovku, tak...

BOHUNA: Jenže se tam docela určitě přihlásí nějaká *pozorovatelka*, která bude jako vostříž a všechno napráská na vejboru. Někoho tam na ten kroužek šití nasadí. Na to se můžete spolehnout!

PAVLA: Tak šijte jen pro ženské, kterým můžete důvěřovat.

ŠVADLENA: Důvěřovat!

BOHUNA: Hraničov je Donášov, Práskačov. Tak nás v tomhle kraji menujou. Tady se

nedůvěřuje, tady se jen prověřuje.

Z amplionů se ozve znělka Kupředu levá, kupředu levá, zpátky ni krok. Poté hlášení:

AMPLIONY:

Oznamujeme, že se dnes v sedmnáct nula nula, v rámci oslav osvobození Hraničova Rudou armádou koná v Kulturním domě slavnostní večer pod názvem Vám poděkování a lásku vám. Po projevech bude promítnut film Příběh opravdového člověka. Žádáme závodní výbory Státních lesů, Státního statku a Státního rybářství, aby zajistili účast. Zveme všechny občany Hraničova na tuto akci.

Zazní budovatelská radostná (nebo válečná?) píseň

Bohuna z rozpaků nalije všem griotku. Ale ženské pohárky nezdvihají, jsou ponořené do rmutných úvah. Pohled z okna. Nad vylidněným náměstím, po kterém jen lajdá pes, zní nepatřičně břeškná hudba.

22. ZÁMECKÝ PARK, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Holiš, Robin

Pavla přichází ke stáji, nahlédne dovnitř, Holiš hřebelcuje koně. Je zády k druhému koni, ten mu očichává kapsu kalhot, vyčuhuje mu z nich pomačkaný balíček cigaret. Holiš se po něm ožene. Ale pak se smiluje, vytáhne cigaretu a ta zmizí v koňské tlamě.

HOLIŠ: To víš že ti dám bonbónek, ty nikotinisto!

Pokračuje v práci, cigarety si strčí hlouběji do kapsy. Kůň za jeho zády popadne kapsu do tlamy, zřejmě zkousnul i hýžd'ové svaly. Holiš vykřikne. Mne si bolestivé místo. Všimne si Pavly.

HOLIŠ: Kvůli cigáru by mi ukousnul půlku zadnice. Už na tebe čeká – Robin.

Synoveček. Bacha na něj. Na hřebečka.

Vyjde s Pavlou před stáj a ukáže mezi stromy, kde se mihá mladý urostlý jezdec na koni. Pozorují ho, Holiš hrdě, Pavla zvědavě. Holiš vyvede druhého koně, Pavla se vyhoupne do

sedla a váhavě se rozjede k Robinovi. Ti dva se sejdou, zůstanou sedět v sedlech. Robin má těsné džíny a retro košili, přes hrudník křížem *indické* žebroadlo.

ROBIN: To vy jste ta osvětová besednice? Čekal jsem nějakou starší tlustou bafuňářku a ne takovou...

PAVLA: Takovou...

ROBIN: Divoženku.

Oba se uculují, mají z překvapivého setkání radost. Jaksi vizuálně se k sobě hodí.

PAVLA: Mám klíče.

ROBIN: Klíče, jo?

PAVLA: No od té hradní věže. Co tam má být ta galerie.

ROBIN: Tak tam sjedem, ne?

Holiš by jim v promenádě na koních rád zabránil, ale jsou od něj daleko, nejdřív dá dlaně k ústům, že na ně zakřičí, ale rozmyslí si to. Nakonec alespoň ostře zahvídne, Pavla se po něm ohlídne, ale jede dál.

23. NÁMĚSTÍ MĚSTEČKA A PŘILEHLÁ ULICE, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Robin, příslušník VB, Janouch, Marouš, Jaruš, Břet'ova matka, Bohuna, Břet'a.

Pavla s Robinem projíždějí na koních městečkem, z oken jsou znepokojeně či se znechucením pozorováni příslušíky VB, Janouchem, Marouš má u očí dalekohled, skrytý pozorovatel poodhrnuje záclonu.

Jaruš se jim posměšně klaní, Břet'ova matka odvrací od té *panské pýchy* znechuceně oči. Z knihovny vyjde Bohuna, tahle provokace se jí nelíbí, zavrtí nesouhlasně hlavou. Koně s jezdcí mívá traktor s Břet'ou, je šokován, ale nakonec se rozhodne Pavle zamávat. Ta si jeho gesta nevšimne, pozoruje zasněně záda před sebou, urostlou postavu spolujezdce.

24. MÍSTNOST V HRADNÍ VĚŽI, INTERIÉR, DEN

Pavla, Robin, Holiš

Pavla s Robinem obhlížejí prostor, Robin vyjme z žebřadla svinovací metr, notes a tužku. Začne měřit, načrtávat, radí se s Pavlou, ta se mu dívá přes rameno a vlasy jí spadnou na jeho notes, on je bere do dlaní, přivoní k nim, pak zase přemýšlí nad problémem, načrtává panely připevněné k trámům stropu i k podlaze lanky. Oba jsou přitom euforičtí jeden z druhého, zatímco koně se pasou na hradním nádvoří.

Náhle hvizd, Robin ho zná a vykloní se z okna, dole vidí strejdu Holiše, který sedí na jednom koni, druhého drží za opratě a ťuká si na čelo. Robin se na něj zašklebí a strýc odjíždí.

ROBIN: Strejda. Zakazuje mi jezdit na koni přes město.

PAVLA: Proč?

ROBIN: Prý to místní můžou brát jako povyšování, jako panskou pejchu.

PAVLA: Vždyť ty koně ani nejsou naše. Jsou státní. A já třeba se o ně zadarmo starám!

ROBIN: V tom bude nějaký historický atavismus, nejspíš připomínka někdejší šlechty, roboty... No ale dneska to není jiný, vid'. Na koni smí být jen partajní bafuňáři.

25. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, NOC

Pavla, Robin

Pavla a Robin sedí na gauči v pokoji. On se jí, zatím spíš asexuálně dotýká.

ROBIN: Co s tím uděláme?

Zmámená Pavla neví, co má odpovědět, jen se mu dívá do tváře.

ROBIN: Neměli bychom to trochu pozdržet? Není to poněkud... imperativní?

Dívá se výmluvně na postel. Pavla k němu přiblíží tvář. Políbí se a další přirozená imperativní aktivita následuje.

Je po všem, leží v posteli stmívá se. Zaštěkal pes, zagagala husa, ozvaly se žáby.

ROBIN: Víš co seš?

PAVLA: No řekni. To jsem tedy zvědavá

Robin horečně vymýšlí, najednou neví.

ROBIN: Seš... Moje holka.

Privine ji k sobě, přimáčkne. Pavla je blažená, Robin je rád.

ROBIN: Hele: Táta s malým klukem jdou někde u západních hranic lesem, a narazí na ostnatý drát. A ten syn se ptá, táto a kdo žije...

Zvuk jde do ztracena, obraz mizí.

26. ULICE PŘED ZRUŠENOU ŠKOLOU, EXTERIÉR, NOC

Pavla, Robin, Dorin, Floricina, hlasy opilců

Milenci vycházejí ze dveří budovy do noci, ještě se obejmou, Robin nasedá do svého Brouka, rozjíždí se, koncová světla svítí, pak auto zahne za roh a mizí. Pavla se opře zády o stěnu školy, oči obrátí k obloze s hvězdami, slyší rachot žab z blízkého rybníka, nad lesy se vykulil úplněk. V protější zahrádce sedí ve tmě na lavičce sourozenci Dorin a Floricina. Vidí loučení milenců jako na divadle nasvícené pouliční lampou. Sestra položí dlaň na ruku bratra v uklidňujícím gestu. Pavla zaslechne blížící se místní opilce. Zajde rychle do domu.

27. PASEKA S POSEDEM, LES U OSTNATÝCH DRÁTŮ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Marouš, dva pohraničníci, agronom

Pavla je v lese, sedí na pařezu, zjevně píše báseň, zjevně je zamilovaná, vypadá poněkud blouznivě. Vydá se k "svému" oblíbenému posedu. Ale je obsazený. Sedí na něm předseda

KSČ Marouš, pozoruje dalekohledem okolí, přes rameno má kulovnici. Zaznamenal pohyb, zamíří dalekohledem na Pavlu. Ona vidí, že ji sleduje. Nepříjemná chvíle. Marouš se ušklíbne. Pro sebe:

MAROUŠ: Co ty tady vůbec pohledáváš? Ty Klečková kurvičko.

Pavla pro sebe:

PAVLA: Takže tys mi obsadil *mou* pozorovatelnu. Ty komoušskej sráči!

Marouš sundá z ramene kulovnici a začne cvičně mířit po okolí, zamíří i na Pavlina vzdalující se záda. Napětí. Byl by toho schopen? Jen si vychutnává tu možnost, svou převahu. Pavla trochu vykolejená z toho setkání, bloudí, až dočista zabloudila. Střídají se lesní scenérie, Pavla se dívá znepokojeně na hodinky... Náhle je u hranic, vidí opodál ostnaté dráty. Hvizd, štěkot psa, míří k ní vojenský džíp. Jeden z pohraničnicků ji našťestí poznává.

POHRANIČNÍK: Ženská, nemůžete nám takhle běhat po pohraničním pásmu!

PAVLA: Omlouvám se. Já zabloudila.

POHRANIČNÍK: Máte sebou občanku, doufám. Já vás znám, ale tady soudruh desátník...

Pavla vyndává z žebradla občanku. Pohraničníci si ji prohlížejí, zvažují, jestli přece jen nechtěla, byť takhle nalahko, *přeběhnout*. Podezření nakonec zavrhnou.

POHRANIČNÍK (desátník): Je to nebezpečný, pohybovat se nám u drátů. Kdyby někdo rychlejc jednal, než myslel... Ti kluci mají našponovaný nervy, jsou jednou nohou v kriminále. Tak si nastupte, vezmeme vás zpátky.

Pavla se souká do džípu, než se rozjede, chce odlehčit atmosféru přiléhavým vtipem:

PAVLA: Nedávno jsem slyšela takovej vtip... Táta s malým klukem jdou u západních hranic lesem, a narazí na ostnatý dráty. A ten syn se ptá, táto, a kdo žije za těmi

ostnatými dráty? ... My, synku. My za nimi žijeme.

Pohraničníci se nezasmějí, nehnou brvou, dělají, že nic neslyšeli. Jedou s Pavlou po asfaltové cestě lesem za tísnivého mlčení. Pavla si opakuje vnitřní řečí: My, my za nima žijeme.

28. ULICE PŘED ZRUŠENOU ŠKOLOU, EXTERIÉR, DEN

pohraničníci, Pavla, agronom

Pohraničníci Pavlu vysadí před zrušenou školou. Než stačí zajít do budovy, přikvačí agronom, který příjezd vojenského auta se zájmem pozoroval.

AGRONOM: Tak ste byla s klucima na vejletě? Copa dneska je hezky. To ste dobře udělala.

PAVLA: Ale kdepak na vejletě! Chodila jsem po lese a nějak jsem zabloudila. Vlastně až k drátům. Tak mě radši odvezli domů, abych jim tam prý necourala.

AGRONOM: Sama po lese... No jo to je hned. Eště ty naše lesy tak neznáte. Poslyšte, neměla byste se místním tak vyhýbat, divně na to koukaj. Tak například zrovna já bych vám moh leccos poradit, zasvětit do místních poměrů. Nezašla byste někdy k Mrtvákovi na pivo? Jsme sousedi – nakonec. Dyk já vás tu dokonce ubytovával, že jo. Mám vás tak trochu na starost – aby vám nic nechybělo a tak. V bytě je všechno v rychtyku? Měl bych to občas zkontrolovat.

PAVLA: Všechno je v pořádku! Noo... na to pivo jít můžeme. Proč ne. Nakonec...

29. KNIHOVNA, INTERIÉR, DEN

Pavla, Bohuna, dědek (pomocník pohraniční strážce)

Pavla vejde do knihovny a za závěsem nerada překvapí Bohunu. Sedí na klíně dědkovi, jedno prso má venku, dědek je rozpálenej. Když Bohuna spatří Pavlu, tak se nevyleká, pomalu sleze chlapovi s kolen, zastrkuje si ňadro do podprsenky. Pomocník pohraniční strážce vztekle koulí očima.

BOHUNA: Já nezamkla? Sakryš. To se mi ještě nestalo. Pobízí dědka: Tak už děte, děte, vidíte, že mám práci. Dědek má vztek, neochotně odchází, ještě chňape po prsu. Todleto mi nedělejte! Před lidma.

PAVLA: Promiň. Kdybych věděla, že držíš *hezkou chvíli*, tak sem nelezu.

BOHUNA: Hezkou chvíli? Spíš charitu. Stejnak by z toho nic nebylo. Ale co bych dědka nepotěšila, vid'?' Taky budeme jednou starý, nemysli. Hele, ale já tu pro tebe něco mám. Kupu dárků. Jenže sou tajný. Mlč vo tom jako hrob, na věky věkův. Správně sem to měla spálit v plotně. No ale vždyť já plotnu v tý bytovce ani nemám – nakonec.

Bohuna zvedne plachtu Rudého práva, a pod ní jsou knihy čerstvě zakázaných autorů, které knihovny musely vyhodit. Kundera, Škvorecký, Vaculík a také časopisy Světová literatura a Plameny a Host do domu...Láduje to Pavle do dvou velkých tašek.

BOHUNA: A víš ty co? My ti ty tašky hodíme s Fandou dneska večír domů, ju? Auťákem. Nebudeš se přece promenádit s tak výbušným materiálem po ulicích.

PAVLA: To po tobě nemůžu chtít. Já to unesu, neboj. A do tašek mi nikdo nevidí.

BOHUNA: Tak jinak. Starej vodjel se svou třídou na nějakou exkurzi a vrátí se až zejtra. Takže mám spicha s Fandou. ... Hele, Pavluš, nepučila bys mi na dnešní noc byt? Víš co. Přece jenom jsem tu pod dohledem sousedů, a navíc ta moje děcka... Voni mě ty haranti sledují! Představ si to! A donášejí všechno tátovi. Je to blbý, no. No a ty bys mohla dneska přespat u nás. Udělala sem kvůli tobě koprovku, no a aspoň tam kluci nebudou sami. Mám to promyšlený. Víš co. Na rychlovky v knihovně je Fandy škoda. Von je, von je... no šuká jak bůh. Přečteš jim ňákou pohádku...

Pavla se baví, v úžasu vrtí hlavou.

PAVLA: Kdyby byl nějakej bůh, tak by určitě nešu... neto. Nojo, co s tebou mám dělat?! Prohlíží si s radostí knížky (Kundera, Škvorecký, Vaculík, Mňačko...) čte obsahy Světovek. Tak na, tady máš ty klíče. Ale buďte šíleně vopatrný, at' vás sousedi nevidí. Neparkujte před školou. A jděte dovnitř každej zvlášť.

BOHUNA: Tak to se spolehni. Mně nemusíš učit, jak se krejt.

PAVLA: To jsem před chvílí viděla.

BOHUNA: Nojo no. Hele a že prej ten mladej architekt nebo muzikant, nebo co von to vlastně je, u tebe spal, říkali. Měli ste prej zhasnuto, pak ale von vodjel a tys ještě chvíli byla před domem vopřená vo zed'. Asi ste trochu popíjeli, ne? Je to pravda, že jo.

PAVLA: No to je ale hnusný, jak mě pozorujou!

BOHUNA: To si piš. Hlavně chlapi. Místní chlastouni. Maj vztek, žes jim nedala. A Pražákovi jo. A žes dostala Břét'u za mříže. Teda my dvě víme, že ne, ale jim se ta představa nějak líbí. Aby tě mohli nenávidět, žes jim nedala.

PAVLA: Ty, Bohuno, já tomu nějak nerozumím. Vlastně vůbec tomu nerozumím! Jak si můžou myslet, že bych s nima... Vždyť jsou většinou ženatý! A hulváti. A věčně vožralí. A páchnou.

BOHUNA: Jsou to ale přece jenom chlapi. Pánové tvorstva - myslej si vo sobě. No tak sláva, konečně máš muskýho! Tak to mám radost!

30. ALEJ STARÝCH STROMŮ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, děti z výtvarného kroužku, Láďa, dědek – pomocník pohraniční strážě

Pavla s dětmi z výtvarného kroužku kreslí do velkých skicáků v plenéru staré stromy. Jeden z nich má v kůře vyryté symboly letících ptáků. Láďa na ně ukazuje.

LÁĎA: Mám to tam taky nakreslit?

PAVLA: Jasně.

Pavla si stoupne na špičky a přejede ten dětský symbol prsty. Vyrytina je už hodně stará, ve výšce téměř dvou metrů jak strom za léta vyrostl.

LÁĎA: A soudružko učitelko...

PAVLA: Neříkej mi tak. Já nejsem učitelka. Natož soudružka. Mám vás jenom na kroužek kreslení. Přece víš, že mi máš říkat teto Pavlo.

LÁĎA: Já nemůžu skoro vůbec spát. Vona mi svítí do vokna ta rudá hvězda na škole. A když usnu, mám takový červený sny. Třeba že sem v pekle. Nebo že hoří. Mám to říct soudruhovi ředitelovi? Nebo komu.

PAVLA: To radši ne. Řekni to jen rodičům. Ať ti vaši pořídí do okna silnou roletu. Nebo neprůsvitnej závěs. Víš, oni by ji kvůli tobě stejně nezhasli. A když si můžeš věci vyřešit sám, aniž by ses někoho doprošoval, je to lepší. A bezpečnější.

Pavla se věnuje ostatním dětem, občas se podívá zamyšleně k Lád'ovi. Z blízké zahrádky je jakoby se sympatiemi pozoruje dědek. Na tváři přilepený *dobrácký* úsměv. Ztrácí se pod ním malá stolička, břicho mu leží na stehnech. Jeden z mnoha pomocníků pohraniční stráže. Donašeč - pozorovatel.

31. HOSPODA U MRTVÁKA, INTERIÉR, DEN (nebo noc)

Pavla, agronom, jeho syn a jakýsi soused.

Pavla se chce sblížit s místními – u jednoho stolu s ní sedí agronom, jeho syn a další soused, všichni mají před sebou pivo. Putyka je dost zaplněná místními chlapy, mnozí jsou v pracovním, montérky, podřadné hadry, holenky, škrpály, šli sem rovnou ze šichty, aby je náhodou ženské nezadržely doma. Spolustolovníci projevují Pavle posměšnou úctu. Falešná bodrost, výsměch venkovských chytráků. Pavla je zdvořilá, ale tím víc působí jako truhlík.

AGRONOM: No tak vidíš, Pavlo, – teda pardón, ale můžu ti tykat ne, dyk bych moh bejt tvuj táta – tak s náma konečně sedíš u jednoho stolu a vidíš aspoň, že tě neukousneme, že jo.

PAVLA: Chtěla jsem vám tykání sama navrhnout, trochu jsi mě zaskočil, to přece navrhují dámy, ne?

AGRONOM: U nás ne. U nás chlapi. Tak jak? Jak se ti líbí v Hraničově?

SOUSED: To je teda otázka! Jak se může líbit slečince z Prahy mezi kravincema, žejo, slečno?

SYN AGRONOMA: Z Prahy, jo? Tý vole. V Praze tam je blaze, vole.

PAVLA: Já nejsem z Prahy. Já se tam jenom snažila nějakou dobu uchytit, ale no, nepovedlo se... Mně se v Hraničově líbí... Hlavně lesy a vůbec krajina.

SOUSED: Takže lesy, jo. Ksichtí se na ostatní, že je nějaká divná, a že by nejradši vyprsknul smíchy. A vy prej hodně čtete?!

AGRONOM: Hlasitě, snaží se zaujmout okolí. A co by nečetla! Dyk je mladá, ne? A jenom v té knihovně, co maj knížek.

SYN AGRONOMA: V knihovně! Jasně, tam se prej moc pěkně čte! Udělá prsty gesto pro soulož. Okolí naslouchá, slovo *knihovna* mezi místními chlapy navozuje pohrdavé veselí.

SOUSED: A eslipak víte, jak se dá nejlíp číst? Chvilé zvědavého ticha. No přece na dece.

AGRONOM: Ale musí bejt s medvídama!

Výbuch smíchu. Jen Pavla se nesměje. Všichni vědí, že je kamarádka Bohuny, lepkavými pohledy zvažují, jestli má podobnou náuru.

32. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, PODVEČER

Pavla, Dorinův hlas, agronom

Pavla čeká na Robina, je nazdobená, zkrásnělá, v uklizeném bytě s kytkou polních kytek na stole, na plotně je kastrol s hovězím na houbách, dívá se pod pokličku, s požitkem přivoní, pak ho strčí do teplé trouby. Připravuje skleničky, láhev vína. Pouští si desku s Evou Olmerovou. Desce konkuruje zvenku doléhající Dorinův zpěv vyškolený z kostelního sboru, Písně se prolínají v nesourodém duetu:

DORIN: Ciobanas cu trei sute de oi Cand vii si treci pe la noi De-i vedea pe mandra draga mea Spune-i ca mam departat de ea

Pavla zastaví desku, vypíná gramofon, poslouchá Dorina. Ten brzy skončí, zajde do domu, a ozve zaskřehotání slepice, pak štěkot psa. Zvuk auta. Že by Robin? Pavla se vykloní z okna, ale je to jen agronom. Ten pochopí, že Pavla čeká „na frajera z Prahy“. Zastaví pod jejím oknem, stáhne víc okýnko auta.

AGRONOM: Tak co, nejede, nejede? Třeba už pigluje nějakou fiflenu v Praze. Nic si z toho nedělejte. Kolem máte chlapů! A všichni jsou v říji, jako ten náš okresní bejk.

Pavla beze slova zmizí.

AGRONOM: Slečinka z Prahy! Smrdíme jí hnojem. A co. Stejně má malý kozy.

33. ULICE PŘED ZRUŠENOU ŠKOLOU, EXTERIÉR, PODVEČER

Pavla, Floricina

Pavla vyšla nedočkavě před školu, ale Robinovo auto se neblíží. Od plotu zahrádky ji gestem přivolává Floricina.

FLORICINA: Slečno Pavlo, zajděte na kafe. Před chvílí jsem z trouby vytáhla rybízovej koláč...

PAVLA: Já ale... No čekám návštěvu.

FLORICINA: Já vím. Toho mladýho z Prahy, že jo? No tak jindy. Poslyšte, ten můj bratr je z vás nějak... dojatej nebo co. Možná že si na vás dokonce myslí. Ale nebojte, já mu to vymlouvám. Přece se k vám nehodí. Kdyby se aspoň naučil česky. Vždyť už je tu vosum let. Já teda mnohem dýl, no a pak jsem ho přilákala, dyž prodávali tady tu chalupu. Je to dobrák, ale co z toho, že jo. Víte že mu dokonce utekla žena? Chudákovi.

PAVLA: Nezlobte se, ale já už musím...

FLORICINA: Já vás chápu. Víte, ale lidi jsou tu... Říkají o vás vošklivý věci. Ale já tomu nevěřím. Však o nás taky... Tak přijďte na ten koláč zejtra. A kdybyste něco potřebovala...

PAVLA: Dorin zpívá takovou hezkou písničku. Mohla byste mi ji přeložit?

FLORICINA: Aha, tu ukolébavku. Vidíte, starej kocour, a pořád vzpomíná na Rumunsko, na naši mámu... stejská se mu. Ale jo, přeložim. Ale říkat mu to nebudu. Aby si nemyslel, že má u vás nějakou naději.

34. ULICE PŘED ŠKOLOU, EXTERIÉR, NOC

Robin, hlídka pohraniční stráže

Robinovo auto zastavují pohraničníci. Jsou to kluci mladší než on. Scénu nasvětčuje velká rudá hvězda z červeně svítících žárovek, připevněná na konstrukci na škole. Vojáci chtějí doklady. Jeden z nich je aktivní až útočný, druhý radši mlčí.

POHRANIČNÍK: Kam jedete?

ROBIN: Za svou holkou.

POHRANIČNÍK: Jméno, adresu...

ROBIN: No to snad... To vám přece říkat nemusím.

POHRANIČNÍK: Jak myslíte. Tak s námi pojedete na posádku. Pan velitel vám to už vysvětlí, co musíte a nemusíte.

ROBIN: Kluci, neblázněte. Vždyť mě tu kdekdo zná. Mám tady strejdu.

POHRANIČNÍK: Tak kluci, jo? Strejda, jo! Tak toho *strejčka* bych rád viděl. Kde ho najdeme?

Robin se hrne ke svému autu, že je zaveze za Holišem, ale oni po něm skočí, a nacpou ho do svého auta, to se rozjede.

35. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, NOC

Pavla

Je noc, asi deset hodin, byt i Pavla jsou nazdobené, ale Robin nepřijíždí.

Pavla si otevře víno, nalije si, napije se. Pustí si desku s Hanou Hegerovou, zpívá o lásce, Pavla se rozpláče. Do jejího vzlykání a šansonu se vmísí každonoční řev místních opilců. Pod okny přisprostlé řeči na její adresu.

Osuší si slzy, vypne gramofon, před zrcadlem si opravuje líčení. Rezignovaně dodává.

PAVLA: Kam jsem to sem lezla? Co tu vlastně dělám?

Otevře okno, vykloní se z něj do noci, opilci se vzdalují, jejich blábolení slábne.

PAVLA: Kašle na mě. Jsem jen ... holka z lesů.

Pohled na krajinu v letním stmívání, z lesů vane blahodárný klid, tíknutí ptáčka... Oblak prozářený růžovou, poslední odraz zapadlého slunce.

36. PŘED DVEŘMI BUDOVY V ZÁMKU, EXTERIÉR, NOC

Robin, pohraničníci, Holiš

Robin v sevření pohraničníků tiskne zvonek strýce Holiše, který je coby správce ubytován na zámku. Marně.

ROBIN: Určitě je doma, vždyť on nikam nejezdí. Musí se ráno postarat o koně. Leda by si dal panáka a... Strejdo! Strejdooo...

Robin hází kamínky na okno. Konečně se okno otevře, a rozespalý a rozcuchaný Holiš vykoukne. Chvilí trvá, než se zorientuje.

HOLIŠ: A hele! Obránci míru. Co je, co tu blbnete? To seš ty, Robine? Stalo se něco? Tys něco provedl?

ROBIN: Teda strejdo... Přece mě znáš! Jenom tady pánové jsou bdělí a ostražití. Hele, řekni jim, že jsem to já, tvůj synovec.

HOLIŠ: Jasně. Je to on. Synovec je to. Můžete ho pustit, já za něj ručím. Je to slušnej člověk.

POHRANIČNÍK: To by moh říct každej. Pojd'te dolů a vemte si sebou občanské průkazy.

Po chvíli se dole otevrou dveře a Holiš v pyžamu podává pohraničnickům doklady. Robin za jejich zády dává posunčinou průchod své otrávenosti a pohrdání. Pohraničníci odjíždějí.

HOLIŠ: Paka samopalnický... Tak vyprávěj, přeháněj. Co se vlastně stalo? Sakryš, to musíme spláchnout.

ROBIN: Já pít nemůžu, strejdo, mám dole auto. Jedu za jednou... no kamarádkou.

HOLIŠ: Nojo, nojo... No ale když už jsi mě probudil, tak mi snad hned neutečeš. Kamarádkou jo?

Vtáhne Robina do chodby.

37. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, NOC

Pavla, Robin

Pavla leží v posteli, oči upřené do stropu. Tikání hodin, ukazují půl dvanácté. Je slyšet zvuk auta, ale už Robina nečeká, nevěnujeme mu pozornost. Náhle známé házení kamínků na okno. Běží Robinovi otevřít, objímá ho:

PAVLA: Kdes byl tak dlouho?

ROBIN: Pocem ty volové mě lustrovali a chtěli mě snad zalígrovat, abych prej nezdrhnul přes kopečky, panebože takovej vopruz, kdybych chtěl zdrhnout tak sem moh na jaře, když jsme byli s kapelou na rockovym festivalu ve Španělsku, ne? Paka samopalnický! Tak jsme jeli za strejdou, ale nemoh jsem ho probudit, a pak mě zatáh do svýho kutlochu, abych si s nim zanádal...

Pavla ho obejmě a tím umlčí. Pak skočí zpátky do postele a dojatě se dívá, jak se Robin svléká a pak k ní přiléhá, bere ji do náruče a říká:

ROBIN: Seš tu dobře hlídaná, holka moje. Žádnej diverzant mi tě neukradne. Jo počkej, přivez sem ti naše nový elpíčko. Hele já ti ho pustím, to nám zvedne náladu.

Robin vyskočí z postele, vyndá z žebřadla desku, zapne gramofon, pustí desku. Pokojem zaduní energií sršící jazzrock, dravá a silná muzika z jiného světa. Line se otevřenými okny do vesnice, nějaké psisko začne výt... Ti dva se při té muzice začnou poněkud divočeji milovat.

38. NÁMĚSTÍ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Helmut, Janouch, pomocník pohraniční stráže

Pavla jde přes náměstí, potkává cizince. Helmut mluví nejistou češtinou, je znát, že ji běžně nepoužívá.

HELMUT: Dobrý den. Prosím vás, kde tady je hřbitov.

PAVLA: Myslím, že tímhle směrem. Víte, že jsem tam ještě nebyla?

HELMUT: Vy nejste zdejší?

Pustí se do rozhovoru, odcházejí spolu. Ještě na náměstí potkají pohraničníky, ti muže lustrují. Z okna je Maroušovým dalekohledem pozoruje Janouch. Pro sebe:

JANOUC: Co ta holka blbne! Vždyť je to nějakej Rakušák! Nebo dokonce Němčour?! Sudeťák! Toho nám tu byl čert dlužen.

Janouch vytočí telefonní číslo. Jeho zvonění slyšíme z okna blízkého bytu. Brzy nato z domu na náměstí vyjde nenápadný starší muž, loudá se za dvojicí.

39. HŘBITOV, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Helmut, pomocník pohraniční stráže

Na hřbitově jsou na jedné straně náhrobky s německými jmény, na druhé straně s českými. Němec najde hrob se svými předky, pokřičuje se, tiše postojí. Pavla si zatím prohlíží okolní náhrobky s německými jmény, některé jsou psané ještě kurentem. Poslední rok úmrtí 1946. Šmírující člověk chodí mezi českými hroby, u jednoho postojí, upravuje u něj věnec, snaží se být v doslechu.

HELMUT: Já jsem k vám nechtěl přijet. Báł jsem se... Vzpomínat. Vzpomínek. Ale nedávno mi zemřel otec a... Měl to tady rád. Víte, že se mi o tomhle městě někdy zdá? I teď si připadám jako ve snu.

PAVLA: Kolik vám bylo, když...

HELMUT: Deset. Nic jsem nechápal. To zlo. Nenávist.

Helmut stojí u hrobu, nedokáže se odtrhnout, vzpomíná. Pavla pozoruje letícího čápa. Pavlu a Helmuta pozoruje donašeč. Pavla si ho všimne, pochopí. Dotkne se Helmutova rukávu a ukazuje na oblohu. Pak mu cosi pošeptá. Vydají se nazpět.

40. ALEJ, ULICE, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Helmut, dědek z domku u aleje, šmírák (oba pomocníci pohraniční stráže)

Vracejí se jinou cestou, jdou alejí starých stromů, kde Pavla s dětmi z výtvarného kroužku nedávno kreslila. Šmírák lajdá za nimi. Helmut se zastaví u stromu s vyrytými symboly letících ptáků. V úžasu se dotkne rytiny. Věc je jasná. Z protější zahrádky ho s rádoby dobráckým úsměvem sleduje dědek – pomocník pohraniční stráže. Šmírák se zastaví, schovává se za strom. Helmut je dojatý. Pavla se dotkne jeho ruky v uklidňujícím gestu. Jdou dál, před jedním domem se zastaví.

HELMUT: Ale tady jsme přece bydleli! A hned vedle byla famílie Schneider. Jejich Johanka měla čtrnáct, když ji ti chlapi znásilnili. Ona přestala mluvit, zbláznila se. A Frau Schneider, která na to musela koukat, se oběsila.

41. SILNICE OD HRANIČOVA, EXTERIÉR, DEN

Břet'a, montérkový chlapík - opilec, příslušníci SNB - dopraváci

Opilý Břet'a vrávorá po cestě před zrušenou školou, bouchá Pavle na okno, pak na dveře, v ruce mačka tři do sebe napasované starodávné klobouky. Kolem něj jde jeden z místních opilců, pochechtává se a provokuje.

OPILEC: Hele vole tak ty si jako myslíš, že vona čeká nemlich na tebe?! A na ty tvoje hučky? Ty seš fakt blbej. Do Prahy jela, ne? Za tím svým frajerem. Autobus vodjel před chvílí, no ale třeba ho ještě doženeš.

Břet'a se zběsile rozhlíží – záběr na jeho náhle „upnutý“ kalhoty, má je vzadu ve švu neodborně zadrátované. Nasedne do agronomova auta, má klíčky v zapalování. Havaruje hned za vesnicí. Nechá auto v příkopu, vrací se pro traktor, mačká klobouky v podpaží, pak si je narazí na hlavu, aby mu nepřekážely, znovu se rozjede za Pavlou „do Prahy“.

Břet'a v obklopení dopraváků, kteří ho načapali podroušeného na traktoru.

42. NÁBŘEŽÍ VLTAVY V PRAZE, NOVOTNÉHO LÁVKA, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Robin

Pavla hledí zasněně na hladinu Vltavu. Je Prahou okouzlena. Robin se nudí, ale zdvořile přihlíží fascinaci venkovanky, dokonce se usměje. Vezme ji kolem ramen, chce ji odvést, ale ona se vykroutí, chce zůstat. Robin se podívá na hodinky.

PAVLA: Sem patřím. A co kdybych se *tam* už nevrátila? Co kdybych zůstala v Praze? Navždycky.

Robin se trochu poleká, zavrtí hlavou. Lehkým sarkastickým tónem připomíná.

ROBIN: A co kulturní život v Hraničově? Hele bez tvý snahy o nějaký kulturní povznesení by tam ti lopat'áci zvlčili. A taky, kdybych přijel do Hraničova, a ty bys tam už nebyla, tak by mi bylo třeba smutno...

Pavla pochopí, že Robinova přichylnost má své limity. Skrývá zklamání. Jen se ničeho nedoprošovat!

PAVLA: No a to nemůžu dopustit.

Odcházejí spolu, zastavují se, objímají se a líbají.

43. SILNICE OD HRANIČOVA, EXTERIÉR, DEN

Břét'a (opilý), příslušníci SNB – dopraváci

Traktor stojí poblíž, o kus dál agronomovo auto v příkopu. Příslušníci SNB chtějí na Břét'ovi nějaké doklady, šacuje se, pak na ně vyjede:

BŘÉŤA: Vždyť mě hernajs znáte, ne? Co blbnete? Vole. Hele, já musím za ní, do Prahy!

Vrávorá k traktoru, příslušníci ho čapnou a táhnou k svému autu.

BŘÉŤA: Pusťte mě! My se budem brát!

JEDEN Z POLICISTŮ: Teda z tebe to táhne! Seš v podmínce, že jo. No tak to se do Prahy hned tak nepodíváš. Leda bys seděl na Pankráci. Břét'o, ty seš vůl! Nic jinýho ti neřeknu. A kvůli ženský, jo?!

Uplivne si. Strkají ho do esenbáckého auta. Auto odjíždí, klobouky se válejí na silnici.

44. REDUTA (v Praze) INTERIÉR, NOC

Pavla, Robin, muzikanti Robinovy kapely

Reduta nabitá mladými lidmi. Na pódiu Robinova kapela hraje už známou skladbu (Robin ji

Pavle pouštěl z elpíčka). Robin sedí stranou, ovládá bravurně klávesy, kousek před ním sedí opojená Pavla. Strhující hudba, euforie, leckdo stvrzuje rytmus pohybem, publikum se vlní, nad hlavami se vznáší kouř z cigaret.

Je po koncertě, muzikanti uvolněně odpočívají v baru Reduty.

ROBIN: Tohle je moje holka Pavla. Hele, řekni klukům vodkud' seš.

PAVLA: Co je na tom? Z Hraničova, no.

MUZIKANTI: Co to je? Kde to je?

ROBIN: Pavla píše básničky. A rajtuje na koni. Jo, a taky umí vařit. Vid', Pavlo?

Pavla přikývne, dívá se stranou.

JEDEN Z MUZIKANTŮ: No, máš to s těma holkama pestrý. Tak co, dáme brko?

Vytáhne jointa, pomalu a jaksi významně ho zapálí. Pavla, znejistěná a smutná po poznámce o pestrosti Robinova erotického života, se nechává rezignovaně zasvětit do hulení.

ROBIN: Pocem, já mám nápad! Hele, pojd'te si udělat vejlet do toho podebranýho Hraničova. Zahrajem lopat'ákum blues, zaježdíme si u strejdy na koních... A taky, je tam parádní krajina, že jo, Pavlo. A co kdybysme přespali u Tebe? Místa tam máš dost... Neboj, vemem si spacáky... Myslíš, že by to bolševik zkousnul?! To naše hraní?

PAVLA: Zkusit to můžu. Koneckonců děláš návrhy interiéru pro místní galerii. Tak seš tak trochu jako by náš člověk.

ROBIN: Tak vidíte. Jsem jejich člověk.

Je rozveselen, bere Pavlu kolem ramen a tiskne ji k sobě. Pavla je nejistá, ty řeči ji štvou, vyvine se nenápadně z jeho objetí.

Muzikanti se začnou těšit, rozsvícené tváře, joint koluje, široké úsměvy pod vlivem mírné

zhulenosti.

45. KNIHOVNA, INTERIÉR, DEN

Pavla, Bohuna, Janouch

BOHUNA: Tak jak bylo v Praze? A co ten tvuj architekt? Že vy pomejšlíte na svatbu!?

Pavla obrátí oči v sloup.

BOHUNA: A nojo... Nic sem neřekla. Ale myslím to s tebou dobře, abys věděla. Dyž je ženská bez manžela, nemá vážnost. Kdekdo se vo ní votře. Ten muj sice chlastá, žárlí jak magor, souloží jen patnáct vteřin, ale sem krytá. Mám manžela, navíc je učitel... Ale co ty o tom víš?! Takový žábě!

PAVLA: Tak se mi na žádnéj kroužek ani kurz nikdo nepřihlásil. Kromě Břéti. Ale ten má hlavně zájem o „péči vo tělo“.

BOHUNA: Holka, žes ses mě nezeptala, neporadila se. Prosim tě – na co tady v tom Teplákově nějaký nástěnky! Vývěsky! Plakátky. Na to lidi přeciž nereagujou, tím jsou furt vobklopený. Kam jim voko padne, tam vidí nějakou výzvu.

Z okna knihovny jsou vidět dobová hesla na plakátech atd. **Stojíme na stráži míru, Vítáme slavné májové dny, S bratrskou Rudou armádou na věčné časy** atd.

BOHUNA: No ale není to tak zlý, nemysli, mně se přihlásily dvě holky a jeden kluk na to tvoje recitování básniček...

PAVLA: Divadlo poezie!

BOHUNA: ...a Jituna z mandlu má zasejč zájem vo ochotnický divadlo, kde ovšem my dvě taky musíme hrát. Takže...

PAVLA: Takže už můžeme hrát **Tři sestry!** Hele a napsal to Rus!

BOHUNA: To ani neznam. Jo ale s tím Břet'ou nepočítej. Toho zabásli. Ten je, holka, zasejc ve vězení.

PAVLA: Co proved?

BOHUNA: No ani se neptej. ... Lidi říkají, že prej chudák kluk sedí kvůli tobě.

Zvoní telefon, Bohuna ho zvedne, koulí očima na Pavlu.

Jojo, zrovinka je tu. Ano, jistě, soudruhu podplukovníku. Vyřídím jí to.

K Pavle A je to tady. Máš jít na policajty. Prej hned. Podat svědectví. Jakožto Břet'ova nevěsta.

Do knihovny se příkrade vyjukanej Janouch.

BOHUNA: Jen pojd' dál, předsedo. Kolegyně je už na odchodu. *Pavla odejde.*

Děje se něco? Že seš takovej vyplašenej. Z vajíček.

JANOUC: Bohunko, představ si, dali mi vejpověď, vyhazujou mě. Na moje místo přijde za tři měsíce nějakej vojenskej papaláš z Prahy. Prej ho sem chtěj uklidit, protože párkrát na někoho vytáhnul pistoli, rád vyhrožuje zastřelením. Tak to bude teď náš předseda národního výboru! Blíž k lidu, že jo. A nejlíp s vodjištěnou pistolí. Říkali na stranický schůzi, že prej to nevádí, že pohraničí snese vostrýho chlapíka. Jenže co já budu teďkonc dělat! Vodstěhovat se nemůžu... Mám tu barák, zahradu. Kdekdo se tím bude bavit, jak se mnou vyběhli. Ta moje ženská mě uštěká!

Bohuna ho při té řeči ohlazuje, utěšuje.

BOHUNA: Ty moje hromádko neštěstí.

JANOUC: Na všechno jsem jim kejvnul, a myslel si svý. Držel jsem hubu a krok.

Obřadní síň jsem jim prosadil, vybudoval!

BOHUNA: A jak nám tam bylo spolu dobře, vid'? V tý tvý obřadní síni. Vždycky sis mě zavolal jakože na kobereček a... Hele když jsem tu měla zrovinka čtenářku, a tys najednou zavolal, že je vzduch čistej, tak já pokaždý řekla. Mladá paní, tak jak, máte už

vybráno? Musím to tu totiž zamknout. Zavolali si mě z národního výboru. Jdu na kobereček. A vona mě snad leckterá dokonce politovala. Prej: taky to nemáte lehký. Na ten koberec hned tak nezapomenu, pěcknej si vybral.

Předseda na ni kouká uštvane, co mu to tu vykládá?! Složí hlavu do dlaní.

BOHUNA: Víš co, já tě trošku utěším. Dáme takovou mazlivou rychlovku, ju?

JANOUCHE: Já na to ale nemám pomyšlení!

BOHUNA: A di, ty kecko. Na to přece myslíte, vy chlapi, všichni. A furt.

Bohuna jde zamknout a pak sedícímu Janouchovi rozepíná poklopec. Sedne si obkročmo na něj a zavrtí se jako slepice v důlku.

46. KANCELÁŘ SNB, INTERIÉR, DEN

Pavla, dva příslušníci Sboru národní bezpečnosti

Pavla sedí v kanceláři SNB, první příslušník zapisuje její výpověď, druhý, starší a nařvaný kolem ní krouží a vyptává se.

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK: Prej ste měli před svatbou. Kdy ste se to měli vlastně brát?

PAVLA: Proboha nikdy!

PRVNÍ PŘÍSLUŠNÍK: Prosim vás, každej to tu věděl. Břét'a se s tím kdekomu chlubil. Takže vy vo tom nevíte, že ste plánovali svatbu! No ale poměr ste s nim měla, ne?

PAVLA: Ale neměla.

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK: Tak já už teda nevim! Helejte, tohle vám nezbaštím. Několikrát vás přeciž navštívil. Dokonce v noci! Hernajs v tomhle městě se nic neutají, to už je vám jasný, ne? Ale víte, jak já to vidím? Trochu ste si užili, a my to chápeme, že jo, kolego, ale zatímco pro vás to nic neznamenalo, tak von si halt už myslel, že jste jeho nevěsta. To

víte, venkovskej kluk. Jednoduše... To si nebudeme zastírat. Víme svý. O našem Břet'ovi.

PAVLA: Já chodim přece s ... s Holišovym synovcem.

PRVNÍ PŘÍSLUŠNÍK: Jo takle. No tak to sem taky už slyšel. Máte to holt pestrý. Helejte a nebyl von asi rok v Anglii?

Druhý příslušník vážně přikývne, ano, to je podezřelé a obviňující. Pavla na to nereaguje.

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK: Ale to my přeciž víme! Že máte s tím Pražákem vážnou známost. Eště navíc.

PAVLA: Eště navíc... Jak to myslíte – vážnou?

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK: Tak to sem si moh myslet, že nebudete vědět, vo co kráčí, dyž se řekne vážná známost. Soudruhu kolego, tak tam napiš nahodilou.

PAVLA: Nahodilou ne.

PRVNÍ PŘÍSLUŠNÍK: Tak já napišu jenom známost. ... Chudák Břet'a. ... Blbec.

47. HOSPODA U MRTVÁKA, INTERIÉR, DEN

Pavla, pohraničnik Mirek, další dva pohraničnici, montérkoví chlapci.

Pavla sedí s pohraničniky u jednoho stolu, před sebou pŭllitry s pivem. Mají hlavy blízko sebe, mluví tiše. U vedlejšího stolu pijí svá piva chlapi v montérkách a holinkách. S pobavením pozorují Pavlu s vojáky.

MIREK: Hele, nikdo mi nemůže dokázat, že jsem někomu střílel metr nad hlavou schválně. Netrefit se může každej. Za to mě přece zavřít nemůžou.

DRUHÝ POHRANIČNÍK: Tak tim si nejsem jistej. Furt nám přece vopakujou – když vám proběhne narušitel, dostanete šest let basy. No ale když ho čapneš nebo i zastřelíš,

dají ti hodinky a týdenní dovolenou. Takhle je to jednoduchý.

TŘETÍ POHRANIČNÍK: Takže vono je jednoduchý zastřelit člověka, jo? Vždyť my sme už hotoví magoři, jak do nás ten politruk denně hučí! Jakejpak narušitel? Furt narušitel... Může to bejt klidně tvuj brácha nebo kámoš.

MIREK: Znal sem pár kluků, který vo tom přemejšleli. A jeden dokonce...

Pohraničníci se rozhlížejí, jestli je někdo neposlouchá. Jeden montérkový chlápek zachytí jejich pohled, kývne bradou k Pavle a gestikuluje: už jste ji měli? Pavla to nevidí, je k němu zády, ale pohraničníci na ni koukají s nedůvěrou, se znechucením...

DRUHÝ POHRANIČNÍK: Změnil bych téma. K Pavle: Slečno, tak já bych vzal teda pro posádku šest těch vstupenek. Víc nás velitel najednou stejně nepustí.

PAVLA: Slečno. Pořád slečno... Nabídla jsem vám přece tykání! Kluci na to nereagují, dívají se stranou, klopí oči. Já jsem přece na vaší straně, jsem vašinec.

TŘETÍ POHRANIČNÍK: Velitel pro vás pak nechá peníze za ty lupeny v knihovně... Nebo až se zas půjde družít s vašimi kolegy a sovětskými veliteli na národní výbor.

MIREK: Kluci neblbněte. Pavla za svoje kolegy, natož za jejich družbu se sovětskou armádu, nemůže. Je to hodná holka.

DRUHÝ POHRANIČNÍK: Hmm... Všichni jsou tady tak nějak... hodný.

Obličej přítomných plně zlomyslného zájmu, ten se vědoucně pochechtává, pozorovatelé pozorují, obhroublá gesta, hýkající Jaruna mezi chlapy, paskřivci v primitivní haluzně.

48. NÁMĚSTÍ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Břet'ova matka, Janouch, Janouchová, Bohuna

Pavla užasle hledí do výlohy Masny, kde je vystavená vepřová hlava s plátkem citronu v

rypáku a nad ní je plakát s kyticí šeríku a rozesmátým Rudoarmějcem a heslem Slavíme slavné májové dny. Kdosi se dotkne jejího ramene, prudce se otočí. Břet'ova matka se lekne a couvne.

BŘEŤOVA MATKA: Slečno Pavlo, prosím vás, já s váma musím mluvit.

PAVLA: Tady? A zrovna teď?

BŘEŤOVA MATKA: Tak ke mně přijďte dneska navečír. Helejte já bydlím...

PAVLA: Můžete mi, prosím, naznačit, o co vlastně jde?

BŘEŤOVA MATKA: Naznačit. Prokrindapána! Vždyť jde o našeho Břet'u, přeciž! Já za nim zejtra zasejedu do vězení, a von si strašně přeje, abyste se mnou už konečně jednou přijela! Chce vás vodprosit. A vidět. Von vás má rád. Dyk to víte. Tu a žádnou jinou, říká porad.

PAVLA: Ale to je nedorozumění. Já mu přece rovnou řekla, že... no že nic. To on si všechno vysnil.

BŘEŤOVA MATKA: A to vám ho nejní ani trochu líto? Pojed'te se mnou... Co vám to udělá! Kluk se na vás celej třese...

Ta představa Pavlu zjevně znechucuje. Blíží se k nim Janouchová a Janouch, zastaví se.

JANOUCHOVÁ: Tak co Břet'a? Jak snáší, chudák, to vězení?

BŘEŤOVA MATKA: Zrovna tady přemlouvám slečnu, esli by se mnou za nim zejtra nejela.

Všichni tři na Pavlu upřou oči.

PAVLA: No nejela. Je to všechno... Absurdní.

Z blízké lahůdkárny vylezla prodavačka, předstírá, že se jen přišla nadýchat čerstvého vzduchu, ale strne, pohled jinam, ucho k nim, naslouchá. Záblesk skla dalekohledu z okna národního výboru. Čísi oči za záclonou. Přiblíží se pošťačka, stojí před vedlejším domem, ale nevstupuje, naoko se přehrabuje ve své brašně. Z knihovny pozoruje výjev Bohuna, dokonce si natevře okno, aby dobře slyšela.

BŘÉŤOVA MATKA: A že vám nosil nějaký nádobí, abyste měli něco do začátku, to taky bylo... absurdní? Dokonce i klobouky. A zužoval si kůli vám na zadku kalhoty, prej ste mu řekla, že v Praze nosí mužský upnutý. Úplně ste mi kluka pobláznila. A teď říkáte – absurdní.

Vytáhne z kapsy zmuchlaný kapesník, osušuje si slzy.

Nejsme vám dost dobrý, slečinko, že jo?

JANOUC: To se tu všichni zbláznili, s prominutím, paňmámo, přece si nemyslíte, že slečna Pavla patří Břět'ovi, protože se do ní zakoukal? Ženský, neblbněte, na to musí bejt dva. Dyž vidíte, že ho nechce, proč jí nedáte pokoj?

JANOUCHOVÁ: Tak ty se ještě budeš ptát, proč jí nedáme pokoj, jo? Protože je to rajda, no! Jako ta její kamarádka, ta děvka z knihovny. A víme dobře, proč se zrovna ty takovejch zastáváš.

JANOUC: (tiše a naléhavě) Mámo, prosim tě, nevyváděj, dyk sme na náměstí. Nedělej scény jako nějaká héřečka na jevišti, čumilum pro radost.

JANOUCHOVÁ: A co! Lidi stejně všechno vidí. A myslí si vo tom svoje.

Janouchová ukáže výmluvně na knihovnu, kde opatrně přihlížející Bohuna honem zabouchne okno. Odchází s Břět'ovou matkou, hučí do ní, spiklenectví uražených.

JANOUC: Tak to vidíte! Ženský!

Pavla schlíple odchází. Klesne opodál na lavičku, po tvářích se jí koulejí slzy. Objevuje se u ní Jaruš, stojí proti ní, pozoruje ji. Pak si přisedne a nesměle se dotkne její ruky. Zdá se, že soucítí. To Pavlu dorazí, nahlas se rozeštká.

49. KANCELÁŘ NÁRODNÍHO VÝBORU + (související) OBŘADNÍ SÍŇ, INTERIÉR, DEN

Pavla, Bohuna, Janouch, Marouš, pošťačka, Jituna, dědek – pomocník pohraniční stráže, příslušník VB, agronom.

Všichni, kromě pošťačky, sedí kolem schůzovacího stolu. Pavla je tu víceméně z přinucení, musela jako zaměstnankyně absolvovat schůzi národního výboru, pak jí je trapné hned zmizet... Také je trochu na kolegy zvědavá.

MAROUŠ: ...takže soudruzi, tím bych ukončil schůzi, teda jako tu oficiální část našeho programu a přešel bych k blahopřání naší zaměstnankyni, tady soudružce z Technických služeb Hraničova, která nám svědomitě mandluje prádlo. Čest její práci.
Přejde na civilní tón.

Jituně je dneska čtyřicet. Teda pardon, že jsem to prozradil, ale to tu stejně všichni víme. Tak, a dejme se do té oslavy.

Vykouzlí láhev vína zabalenou v papíru. Za chvíli jsou na stole další lahve včetně vodky, skleničky, Bohuna přináší s agronomem připravené chlebičky.

Hoduje se, pije, rozverná Bohuna si rozepíná horní knoflíčky blůzky, je rozpálená z mužských pohledů. Brzy zmizí do obřadní síně s Janouchem, pokládají se na oblíbený koberec. Nad nimi hesla o bdělosti a věrnosti, vlajky a portrét prezidenta republiky.

Agronom koketuje s Jitunou. Později se odeberou na koberec.

Pak mizí do obřadní síně nenasytná Bohuna, tentokrát s Maroušem. Atd.

Opilost vzrůstá. Aby nebylo slyšet hekání a výkřiky z obřadní síně, pustí kdosi rádio, z něj vytryskne refrén písně: kávu si osladím, o trochu víc.

Přichází pošťačka, chce podepsat příjem doporučené pošty. Tajemník jí podepisuje lejstra, pošťačka si dává skleničku, tajemník ji chce odvést do obřadní síně, tam je obsazeno, tak s ní jde na toaletu. Pavla si chce odskočit a překvapí ty dva, pošťačka se opírá rukama o zed' nad záchodovou mísou, pošťačké kalhoty se houlaají kolem bot.

Pomocník pohraniční stráže se vykloní z okna, vidí debilku Jaruš, přivolá ji gestem. A je tu

další souložnice. Uchyluje se pak do obřadní síně s příslušníkem VB. Portrét prezidenta v obřadní síni kdosi přikryl vlajkou.

Pavla po anglicku mizí poté, co ji chce agronom dostrkat do obřadní síně *na kobereček*. Je také trochu opilá, navíc i znechuceným úžasem – co všechno je možné. Při odchodu zapne nenápadně v kanceláři místní vysílání.

50. NÁMĚSTÍ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, montérkoví chlapíci

Pavla kráčí nejistě přes náměstí.

Z amplionů městečka je slyšet sprostáry, blábolení opilců, i hekání souložících.

Montérkový chlapíček vychází z hospody U Mrtváka, slyší městský rozhlas, chvíli poslouchá, nechápe, šklebí se, zaleze zpět a vzápětí se z hospody vyhnou štamgasti a naslouchají, chechtají se do hrsti. Kdosi méně chápavým vysvětluje, ukazuje nenápadně palcem k budově národního výboru. Dva se derou přes hrozen chlapů zpátky do putyky, radši to ani nechtějí slyšet, není dobré být viděn v takové situaci, to zavání průšvihem. Otevírá se pár oken.

51. KANCELÁŘ NÁRODNÍHO VÝBORU

Bohuna, Janouch, Marouš, pošťačka, Jituna, pomocník pohraniční stráže, příslušník VB, agronom.

MAROUŠ: Tak co, Bohouši. Už se ti to krátí, co? Za tři měsíce dopředseduješ a přijde k nám ten vrostrostřelec. Hele ten se s nikým mazat nebude. Kdo se mu znelíbí, toho pchch - vodpráskne. Pif paf. A další mrtvola.

Hale, jaká je ta naše debilka? Já ji eště nevokusil, nějak se mi ekluje.

POMOCNÍK POHRANIČNÍ STRÁŽE: Dobrá je. Čistotná. A hýká přitom jako oslice.

PŘEDESDA: Chlapi, nemluvte tak před ní. Je to taky člověk.

AGRONOM: Je to člověk. A dokonce ženská! Ale je debil. Debil – ka. Jaruš, vyskoč!

Jaruš se mračí a neskáče. Così jí zřejmě došlo. Na řadu přišel společný opilecký zpěv.

VŠICHNI SPOLEČNĚ: Já za to nemohu, dalas přes mě nohu, dalas přes mě vobě, už sme byli v sobě, už sme byli v sobě...

To všechno je slyšet po celém městečko z amplionů. Pošťáčka si jediná všimne, že se zpěv podivně ozývá i zvenčí. Zaposlouchá se, s hrůzou pochopí, a nenápadně vypne vysílání do městských amplionů. Je znechucená, vyplašená. Popadne pošťáčkou brašnu a po anglicku se vytrácí postranním vchodem.

Štamgasti před hospodou se za pochechtávání vracejí do hospody. Okna a otevřené dveře zeleniny, mlékárny, a bufetu se nenápadně zavírají.

52. KULTURNÍ DŮM, INTERIÉR, NOC

Pavla, Robin a jeho kapela, Bohuna, Jituna, Jaruš, Holiš, Mirek a místní mládež.

Kapela na jevišti hustí do lidí energií nabitý jazzrock. Mládež – každý po svém – křepčí.

Pavla sedí u vchodu, na klíně má pokladničku. Do sálu se procedil další neplatič, šine si to ke stolu, jako by se nechumelilo. Pavla ho s pokladničkou pronásleduje, ale není ji přes muziku slyšet, a on na ni kašle.

Zhasnuto, barevné reflektory bloudí po sále a osvětlují při blues tulící se dvojice. Mezi nimi poskakuje debilka Jaruš. Pavla tančí s pohraničником Mirkem. Tulit se nechce, i když Mirek by docela chtěl. Má starosti.

PAVLA: Proč nepřišli kluci z posádky?

MIREK: Velitel je nepustil, politruk mu řek, že je to západ'ácká kultura.

PAVLA: A tys jim utek?

MIREK: Utek, jo?! Ty vůbec nemáš představu... Utek! Jsem tu jako pozorovatel.

Kdyby prej byla nějaká mela, tak mám zavolat na posádku. Nebo kdyby bylo zapotřebí někoho lustrovat... Jasně že je to vopruz. Ale chtěl jsem tohle zažít, tak jsem to vzal.

Kde máš tu svou pokladničku?

Pavla hodí bradou k Bohuně. Ta sedí oblečená v plesových šatech, před sebou má pokladničku, dává Pavle najevo, že ji dobře opatruje. Jenže k ní zamíří chlapík, Bohuna svěří pokladničku vedle sedící Jituně, a jde tančit, při tanci se svíjí a tulí, je ve svém živlu. Pro Jitunu také kdosi přijde, tak se zvedne... Pavla nechá tance a vrhne se k pokladničce. Zaregistruje, že se do sálu vetřel další neplatič. Jde rázně k němu. Žádá vstupné, ale on ji ignoruje.

Do sálu nahlížíjí místní alkoholici v montérkách, pochechtávají se, ukazují si...

Koncert skončil, muzikanti uklízejí nástroje, děvčata se nahrnula k pódiu, naivně koketují. K pódiu přistoupí i Pavla, má návrh:

PAVLA: Kluci, já vám zajednala dva pokoje v hotelu. V tom jediném, co tu je. Ale, kdybyste chtěli přespat u mě, tak osvětová beseda ušetří, a já možná nebudu ve ztrátě... No a můžeme si ještě u mě udělat mejdan, což by na hotelu nešlo. Tady s děvčaty. Třeba.

S nadšením schváleno. Členové kapely kupují v přilehlém výčepu lahve s alkoholem, odnášejí nástroje...

53. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, NOC

Pavla, Robin, členové kapely, čtyři děvčata z Hraničova, Dorin, Floricina, místní opilec.

Rozjaření návštěvníci zaujmou místa, kytarista začne hrát, otevírají se lahve, Pavla poletuje, přináší skleničky, popelníky, děvčata posedávají spíš na podlaze, vzhlížejí k muzikantům, doteky, pohledy, kdosi otevírá okno, aby vyvětral kouř, dovnitř natéká čistý vzduch letní noci a vzdouvá záclony, mezi slepičince se line hudba z jiného světa. Robin drží Pavlu kolem ramen, líbne ji na spánek, všichni jsou nabuzeni hudbou, letní nocí, nadupaní mládím... Pavla se vykloní z okna, a vidí sedět naproti na lavičce u domku Dorina s Floricinou, kteří zjevně poslouchají, pokyne jim, aby přišli, ale oni s úsměvem zavrtí hlavou.

Blues vystřídá tvrdší skladba, děvčata začnou křepčit, muzikanti si jejich kreace vychutnávají, ale sílu na řádění má už jen jeden z nich, děvčata se kolem něj ovíjejí, jakoby ho svádějí.

Po oknem se zastavili místní opilci jdoucí z putyky, naslouchají, kdosi křičí: **Vypni to rádio!**

Lidi nemůžou spát! Robin se dívá z okna:

ROBIN: Hele lopaty táhnou ze šichty U Mrtváka. Dostanou vod mámy válečkem na nudle.

HLASY ZVENČÍ: Pod' ven, Pražáku! Dostaneš po čuni. Dáme férovku, ty muzikante posranej.

Robin se stáhne, směje se, *lopaty* mu nestojí za reakci, vytáhne klávesy, zapojí je, a hudba se rozvine, srna u lesa strne, natáčí slechy, pohraničnick cosi zaslechne na strážní věži a podupává nohou, nad školou se třepotají netopýři jako by tančili, večírek spěje k ránu, milostně přitahuje. Kohoutí kokrhání přivolává svítání.

54. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, DEN

Pavla, Robin, členové kapely, čtyři děvčata z Hraničova

Muzikanti se probouzejí ve spacácích, dvě dvojice v objetí, všude pomejdanovej binec. Pavla zatápí v plotně a dělá snídani. Koupelna je obsazená, tak se jeden muzikant s holkou vydají na zahradu k pumpě.

55. ZAHRADA U ZRUŠENÉ ŠKOLY, EXTERIÉR, DEN

Muzikant, děvče, babka s motykou, agronom

Muzikant se svlékne do půl těla a myje se pod proudem ledové vody, jojká, děvče pumpuje, načež se trochu váhavě svlékne do půli těla ona, on pumpuje a ona se omývá, výkřiky, smích, stříká po něm... Jde kolem babka s motykou, pak agronom, strnou, zírají. To tu ještě nebylo! Babka vrtí v úžasu hlavou, pak si uplivuje a jde dál. Agronom zůstává a mlsně na ně houkne:

AGRONOM: Hned bych se přidal!

Mladí se leknou, jsou zaskočení, o čumily nestáli. Dívka si dá před tělo tričko a zmizí v domě, muzikant se přiblíží k plotu, za nímž stojí agronom:

MUZIKANT: No tak pojd'te, strejdo. Svlíkněte se, já vám zapumpuju.

AGRONOM: No teď už ne, co na tobě uvidím? ... Já ti dam strejdo! Mlíčňáku vyskákanej!

Muzikant přistoupí k vrátkům, otevře a podává agronomovi ruku.

MUZIKANT: Tak já bych se třeba představil. Jan Holeček. Doktor přírodních věd.

Agronom se zašklebí, ale rukou mu potřese.

AGRONOM: Těší mě. Archanděl Gabriel.

MUZIKANT: Jste docela vtipnej, strejdo.

AGRONOM: Kde máš tu holku bez trička, at' sem jde, ne. Já si jí nestihnul prohlídnout.

MUZIKANT: Ta není na prohlížení. Jen se potřebovala po ránu osvěžit. Je tu slušná holka.

AGRONOM: Byla. Možná ještě včera. Však já ji znám, Kačku Jiříkouc. To budou doma koukat, až jim přijde zbouchnutá nebo s ňákou tou sifilidity... týdou.

Muzikant se znechutí, beze slova se odvrátí a zajde do domu. Agronom si odplivne a odkráčí.

56. HOSPODA U MRTVÁKA, INTERIÉR, DEN (nebo večer, to je jedno)

Pavla, Robin, dva muzikanti z jeho kapely, montérkový chlapíček.

ROBIN: Tak hele, já chci dát tu Deštivou radost hned na začátek elpíčka. Nakonec by se tak mohla ta deska takhle jmenovat – Deštivá radost...

PRVNÍ MUZIKANT: No ale minule jsi říkal: to nejlepší na konec.

ROBIN: Směje se. Pocem já to přehodnotil. Nakonec dáme Albatrose, to je taky celkem melodický.

DRUHÝ MUZIKANT: Já bych do toho Robimu nekecal. Koneckonců všechnu tu muziku složil...

PRVNÍ MUZIKANT: Hele, má to příběh, ty dvě skladby. Zavřu voči a vidim film. Stejně, měli bysme dělat taky filmovou muziku. Teda Robin.

ROBIN: Já bych toho chtěl... Třeba vlastní nahrávací studio. Hele, je to vůbec možný? Taková normální věc to je, a nejde to. Bolševik chce mít nad vším kontrolu.

K jejich stolu přistoupí mladý kluk v montérkách. Nic neříká, tak ho ignorují, jen k němu Robin obrátí tázavý pohled. Kluk zatím jen poslouchá, netroufá si Pražáky oslovit.

PAVLA: Jak dlouho se taková deska připravuje? Když už je muzika zapsaná v notách.

ROBIN: No u nás tak minimálně rok, spíš dva roky, venku dva měsíce. Ptal jsem se na to třeba v Londýně. Jak je to v Rusku, to radši nechci vědět.

MONTÉRKOVÝ CHLAPÍČEK: Vy ste jako ty muzikanti? Co tu včera hráli voe? Já na vás nedorazil, měl sem fachu. Já sem taky muzikant. A co vy jako hrajete?

PRVNÍ MUZIKANT: Jazzrock, artrock. Blues.

MONTÉRKOVÝ CHLAPÍČEK: Aha. My máme taky kapelu a docela nám to šlape. Táta hraje na knoflíkovou harmoniku, honil mě do hudebky... Dokonce něco kecal vo konzervatoři. No ale já byl samá koule, tak holt nic. No ale hrajeme na svatbách a zábavách... A co. Každá kačka dobrá.

Jazzmani na něj koukají jako na mouchu v polévce. Pavla se snaživým úsměvem, nechce, aby se místní kluk cítil ponížen. Nikdo nic neříká, Pražáci se dívají mimo něj, čekají, až pochopí a odejde.

MONTÉRKOVÝ CHLAPÍČEK: Hele, nejsme zas tak špatný. Loni nás pozvali i do Sokolova. Na ten festival politický písňe voe. A to tam byla celkem dobrá skvadra. Znáte třeba Honzu Nedvěda? Je tady vod nás. Teda jako z Budějic. Tak ten tam byl taky!

Odkráčí k výčepu a musí si dát panáka.

ROBIN: Sokolov! Politická píseň! Taková trapárna. A je za to ještě vděčnej! Je na to hrdej. Teda když vidím, že je možný žít i takhle... Že bych moh podobně dopadnout, kdybych se narodil někde v buranově a někomu jinýmu!

57. ULICE PŘED ŠKOLOU, EXTERIÉR, NOC

tajemná postava

Na škole svítí velká rudá hvězda sestavená z červených žárovek. Je hluboká noc. Tušený stín menší postavy nese ke hvězdě štafle, přistavuje je, leze na ně. Postava dosáhne na dosažitelnou žárovku. Vyšroubuje ji, (v detailu) obalí patku těsně staniolem, znovu zašroubuje. Hvězda zhasla. Pohled k nebi, na němž se teď víc prosadí hvězdy. Temná postava odnáší štafle, mizí.

58. ŠKOLNÍ TŘÍDA, INTERIÉR, DEN

Soudružka učitelka, první a druhý příslušník VB, soudruh ředitel, třída třet'áků, poznáváme mezi nimi děti z výtvarného kroužku, hlavně pak pobledlého Láď'u.

Před zamlklými dětmi stojí na stupínku nešťastná soudružka učitelka, soudruh ředitel a dva příslušníci VB

SODRUŽKA UČITELKA: Přiznejte se, děti, kdo to napsal. Kluci! No tak. Nebo aspoň jestli někdo z vás někoho viděl.

SODRUH ŘEDITEL: No tak! Jste přece pionýři. Sakra!

SODRUŽKA UČITELKA: Milane. Honzo. Kájo. Děvčata, neviděla jste někoho?

Soudružka učitelka popojde po stupínku, takže konečně vidíme, oč jde. Na tabuli je velkými tiskacími písmeny napsáno: ZHASNUL SEM RUDOU HVĚZDU. ČERNÁ RUKA.

Příslušníci VB se neprojevují, jen střílejí pátravýma očima po tvářích dětí. Pak jeden druhému něco pošeptá. První příslušník VB velitelským gestem umlčí pedagogy a předstoupí před děti. Přátelským hlasem zaševelí:

PRVNÍ PŘÍSLUŠNÍK VB: Helejte, děcka, vždyť vo nic nejde. Nic se tomu, kdo to udělal a čestně se přihlásí, nic se mu nestane. To vám můžu slíbit. Tabuli smažeme, a bude.

Láďa váhavě zvedá ruku. Druhý příslušník VB k němu dojde a celkem surově ho vytáhne za límec z lavice.

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK VB: Tak dem, hajzlíku.

Táhne ho ze třídy, první příslušník jde za nimi. Učitelka vyběhne ze třídy, volá:

SODRUŽKA UČITELKA: Říkali jste, že když se přizná, že se mu nic nestane!

Druhý příslušník se k ní vrací:

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK VB: Helejte, soudružko, dejte vod toho případu ruce pryč. Tohle je politický. Uvidíme, kdo kluka navedl, až ho trochu zmáčkнем. Jsme u hranic. Za tím je něco většího. Ale my si to zjistíme. Podáme si jeho rodiče a...

SODRUŽKA UČITELKA: Já za jeho maminku ručím. Taková milá ženská je to. A naše zaměstnankyně. Vaří ve školní jídelně.

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK VB: No tak to už dovařila. A co jeho táta?

SODRUŽKA UČITELKA: Ten je elektrikář.

DRUHÝ PŘÍSLUŠNÍK VB: Elektrikář!

59. SILNICE OD HRANIČOVA, EXTERIÉR, DEN

Pavla, pohraničník Mirek

Ti dva se potkají. Konečně beze svědků...

MIREK: Ahoj Pavlo. Jak se máš?

PAVLA: Mám se skvěle, protože socialistická armáda hlídá můj klidnej spánek.

MIREK: Hele, mám průšvih. Politrukovi donesl nějakej kurva kamarád, že jsem politicky nespolehlivej.

PAVLA: No bóže. Takových nás je... Cos vlastně proved?

MIREK: Remcal jsem. Vznášel dotazy. Vyvodili z toho, že chci zorganizovat nějakou rebelii. Totiž... Jeden kluk nedávno zařval u drátů. Lezl k nim pro zabitou srnu, dostala elektrickou šupu, a ze špačkárný po něm začali pálit. Pak se šli na toho narušitele kouknout, a viděli, že odpráskli kámoše. Nesmíme o tom nikde ani muknout, prej je to vojenský tajemství. Rozumíš – tak mladej kluk umře kvůli tý hysterii s narušiteli, a nesmíme o tom ani ceknout. Ani mezi sebou. Sledujou nás, jsou mezi náma práskači. Nemůžeš věřit ani kamarádovi. Chodíme po kasárnách celí schlíplí, a aby nás ten smutek přešel, tak nás teď prohánějí jako vztekli psi. Představuju si mámu, jak by šilela, kdybych takhle skončil.“

Pavla chce něco říct, pohladí ho po ruce držící samopal. K reakci se nedostane, Mirek odchází a na odchodu ještě houkne:

MIREK: Hele, slib mi, že nikomu neřekneš, že sem ti to řek!

Pavla nerada a smutně přikývne, pak na něj ještě zavolá.

PAVLA: Jenže by to měli vědět všichni! Celej svět.

Mirek odchází schoulen obavami. Jestli to Pavla někde vyzvoní...

60. ZÁMECKÝ PARK, EXTERIÉR, DEN

Robin, neznámá kráska, Holiš, Pavla

Pavla jde ke stájím, postarat se o koně. Před stájí sedí na lavičce Holiš, ukazuje Pavle, aby se vedle něj posadila, podává jí placatci s rumem. Koně nikde. Pavla se posadí a zavdá si.

PAVLA: Kde jsou koně?

HOLIŠ: Robin je projíždí. S nějakou kamarádkou z Prahy.

Pavla si znovu zavdá. Parkem přijíždí Robin s neznámou kráskou, zdálky se směje. Kráska má těsné džínové šortky a vysoké semišové kozačky na dokonalých nohách, bujnou hřívu. Chová se přítulně k Robinovi, jinak je rezervovaná. Robin jí pomáhá s koně, seskočí do jeho náruče, chvílku ji drží. Věc je jasná. Holiš se na ně směje, má už zase špičku. Robin ledabyle k Pavle, spíš aby něco řekl:

ROBIN: Tak co, jak se vyvíjí místní kultura?

Užaslá Pavla neodpovídá. Robin se odvrací, říká krásce něco anglicky a odcházejí spolu. Bere ji kolem ramen. Holiš je na synovce zjevně pyšnej. Volá za nimi:

HOLIŠ: Gootbye, gootbye yooth. K Pavle: Je to prej dcera nějakýho velvyslance nebo co. Ted' ale nevim jakýho – snad anglickýho? Aspoň si zas jednou oživí angličtinu, hřebeček. Už je to pár let, co tam pobejval. Tak pojd', odstrojíme je.

Holiš, sundává sedlo z bělouše. Nic mu nedochází, a i kdyby, kdo je nějaká Pavla proti *synovečkovi* a dceři anglického velvyslance? Pavla bez pozdravu odchází, snad se nenaštvala?

HOLIŠ: Hele a nechceš si taky zajezdit?

Pavla se ani neotočí, Holiš mávne rukou.

61. KNIHOVNA, INTERIÉR, DEN

Pavla, Bohuna

BOHUNA: Tak co, už jsi spočítala na kolik vyšla ta zábava s tím tvým architektem?

PAVLA: Zábava s architektem! Co tím myslíš? Jo ty máš asi na mysli ten jazzrockovej koncert s kapelou Robin a spol.?

BOHUNA: To je fuk, jak to pomenuješ. Viděla sem, jak ti tam lezou lidi bez placení, to sis nemohla zajistit nějaký vyhazovače? ... Hele byla sem na zasedání výboru. Musim tě varovat, chystaj se na tebe. Jestli si na tom *tvym koncertu* prodělala, zkusí ti přišíť zpronevěru, říkal Marouš. My sice vobě víme, že na víc vyjde jedno pohoštění pro zástupce sovětských vojsk, znáš to. Vožerou se jak muži, leccos pak rozmlátí, no ale to je politicky krytý. Víš co. Chtějí se tě zbavit, hledají záminky. Ale nech si to pro sebe, ju? Já jen abys věděla, na čem seš. Dělej s tím něco, nechtěla bych vo tebe přijít. Dyk já tu jinak nikoho nemám. Celý město je snad už proti mně.

PAVLA: No jo. Taky seš tu moje jediná kamarádka. Konstatuje suše, neboť z toho není nadšená. Bohuno, já už nemůžu... Musím ti něco... Já... Jsem těhotná.

Pavla je skleslá, slzy v očích, Bohuna se nad ní rozzáří.

BOHUNA: A hele! No toto... Víš to určitě?

Pavla přikývne.

BOHUNA: Tak já tady klapu zobákem, a my to máme vlastně vyřešený! Páni, tys jim vypálila rybník! Už to ví ten tvůj muzikant nebo co von to vlastně je? Řek to rodičům? Hele nadšený nebudou, to je skoro jistý. Ale do začátku vám snad pomůžou, ne? To pudeš za nim do Prahy? Nebo jak?

PAVLA: Robin to neví. Takže ani jeho rodiče. A docela jistě mě už nemá rád. Vlastně jsme se... rozešli.

V reminiscenci třívteřinová sekvence ze scény s koněm a objetím Robina s neznámou kráskou.

BOHUNA: Nemá rád, nemá rád... Rozcházet se s nim nemlich teď, to se nerozcházej! A

jinak, víš co. Vono se to s tou láskou přeceňuje. Chvíli jako že není, pak zas je, pak zas... Ale vo dítě se postarat musí, dyž tě zbouchnul. A i kdybyste se nakrásně nevzali a třeba se i úplně rozešli, tak tě na druhý straně to naše načalstvo nesmí propustit ani vyhodit z bytu – budoucí matku! Dokonce samoživitelku. Seš chráněná přímo zákonem! To nevíš? Budeš na mateřský, a pak se uvidí. Hele, mám to promyšlený!

PAVLA: No tak pravdu. Robinovi jsem lhostejná. S ničím by mi nepomohl, dítě by bral jako podraz. V Praze mě nechce, musela bych tu zůstat mezi těmi - *pozorovateli*. Tý odporný radosti, že mě Pražák nechal s dítětem! A hlavně ta manipulace a moc nad lidma té jejich posr... partaje, ted' ty jejich samopaly, ty lži a cynismus... Nepřivedu dítě do týhle doby!

BOHUNA: Nepřeháněj. Lidi jsou tu dost zlomyslný a práškači, to jo, ale neboj, zvyknou si na tebe. Hele, to je volovina! Nechod' na potrat. To nedělej!

PAVLA: Tím se mám utěšovat? Že si na mě *zvyknou* zlomyslní práškači?

BOHUNA: No jo, no jo. A co třeba za války?! To šlo dokonce vo život! Ted' máme aspoň co jíst, a máme kde bydlet... Hlavně mi tu nebul. Každou chvíli může někdo přijít, a uděláš drbnám jediné radost. ... No dobře. Tak s tím něco uděláme. Znam jeden babskej způsob... Třeba se TO pustí. Víš co, v sobotu klukum navařím i na neděli, a v neděli dopoledne přijdu. Ale budeš mě na slovo poslouchat!

62. ULICE PŘED ŠKOLOU, EXTERIÉR, NOC

Pavla

Pavla jde kolem školy, na níž už opět svítí rudá hvězda. Ulice je liduprázdná. Pavla nasbírá pár kamenů, hází je na žárovky, ale netrefí se. Hvězda dál a jaksí vítězně svítí. Pohled na okna domku proti škole, jsou zastřené jako bývala okna za války.

63. ALEJ STARÝCH STROMŮ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, dědek – pomocník pohraniční stráže, dva montérkoví chlapíci

Pavla jde alejí a náhle vidí, jak montérkoví chlapíci porážejí „sudeťákův strom“, s vyrytými

letícími ptáky. U nich se ometá tlustý dědek – pomocník pohraniční stráže – má z akce zjevnou radost, *Sudeťáka* napráskal. Chlapi odpočívají, dědek jim nalévá z láhve do malých sklenek pálenku. Pavla se blíží, je konsternovaná.

DĚDEK: Dejte si s náma, slečno *kulturní*.

Pavla zavrtí hlavou a beze slova je mjí se sklopenou hlavou. Ještě zaslechne dědka, jak říká:

DĚDEK: To bude koukat, Němčour. Popláče si... Tak chlapi, šup tam s tím. Spalte červa.

Nad ohrožený strom vzlétne menší dravec, sledujeme jeho dráhu na obloze, míří k hranicím a přelétá hraniční pásmo s ostnatými dráty. Padá strom s vyrytými symboly letících ptáků.

64. HOSPODA U MRTVÁKA, INTERIÉR, DEN

Janouch, Marouš

Hospoda je prázdná, jen co nejdál od výčepu sedí u piva a dvou sklenek s destilátem Janouch a Marouš

MAROUŠ: Tak hele, je třeba před příchodem *pistolníka* uklidit stůl. Bacha na to, hele ať ti hlavně klapne fond na reprezentaci. Minule sme mu s molodci dost pustili žilou. Ale znáš to. S Rusama to bez chlastu nejde. Naštěstí to nahoře pochopí. Ale zbav se tý holky, tý osvětový besednice.

JANOUCH: Jenže co na to Klečka, až se to dozví?!

MAROUŠ: No to sem ti chtěl právě říct. Byl sem nedávno na krajský stranický konferenci a mluvil sem tam s ním. Vosobně. A víš, že ani nevěděl, jak se ta holka menuje? Jen se ptal, asi ze zdvořilosti, jak si jako vede. A já na to, no, mohlo by to bejt lepší. Nějak k nám nepasuje. Nedávno třeba uspořádala taneční zábavu s nějakejma magorama, kerý navíc zpívali anglicky! Byl to votřes, město toho bylo plný. Prej orgie, nejspíš i nějaký drogy. Vzala si je pak na noc do bytu i s místní mládeží, prej se tam po sobě váleli a ráno běhali po zahradě nahý...

JANOUC: Ale to snad... Tos mu řek?

MAROUŠ: Jo. A víš co von na to? Jen pokrčil ramenama! A my tady s ní nadělali... Hele, a i kdyby ji náááhodou nějak předtím chránil, teď už je mu všechno fuk, de za měsíc do důchodu.

JANOUC: Našli jste pro mě, až vodejdu z národního vejboru, nějak kej slušnější flek? To víš, mám starosti. Žena pořád mele pantem, co si jako počneme...

MAROUŠ: Hele mám pro tebe dobrou zprávu. Pudeš dělat ředitele Technickejch služeb. V partaji seš, tak tě podržíme.

JANOUC: To by šlo. Ale budu tam mít asi menší plat, že jo.

Marouš pokrčí lhostejně rameny.

MAROUŠ: Tak to zapijem, ne? Hodí do sebe panáka. Hlavně už dej vejpověď tý holce. Nebo to s ní domluv dohodou, ale hned. Má dva měsíce výpovědní lhůtu. Rád bych to místo obsadil, než přijde pistolník. Aby na ten flek nepropašoval třeba svou manželku.

JANOUC: Už máš někoho vytipovanýho?

MAROUŠ: Ale jo. Dcera by to ráda dělala.

JANOUC: A tak.

MAROUŠ: No co co...

65. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, DEN

Pavla, Robin, Holiš

Všichni tři sedí s vážnou tváří za kuchyňským stolem, před sebou kávu, ani se jí nedotknou. Pavla je rozrušená.

ROBIN: Nebudu tě samozřejmě násilně nutit k interrupci. Jsem slušně vychovanej. Cítím jistou... no zodpovědnost. Když na tom budeš trvat, tak si tě dokonce formálně vemu.

Holiš strne.

PAVLA: Co to znamená; formálně?

ROBIN: No měla bys papír, žes vdaná. Ale žít s tebou nechci. Teda promiň... Víš co. Momentálně jsem zaláskovanej jinde, to se přece stává. Nejlepší by v takovym případě bylo, kdybys zůstala tady, máš tu aspoň byt, ten v Praze těžko splášíš. ... Vlastně ne – je to asi hovadina. Zapomeň na to.

Holiš si oddychne.

HOLIŠ: Helejte, mladí přátelé, já to vidim takhle: Vy dva ste snad dítě chtěli? Plánovali ste si nějakej společnej život?

Robin zavrtí hlavou. Pavla nereaguje.

HOLIŠ: No tak je to jen takovej milostnej ouraz a to doktoři uměj celkem snadno napravit. Já vim, Pavlo, že Robin je lákavej kluk, že je, jak se dřív říkávalo, dobrá partie... Má před sebou budoucnost, a nebejt toho posranýho bolševika, tak bůhví, co by všechno moh...

PAVLE: To je ale nechutný podezření, že bych takhle uboze kalkulovala!

HOLIŠ: Proč nechutný? Normální. Každá normální holka si to umí spočítat, když jde o chlapa, kerej je už napůl ulovenej. Teda pardon. Já to беру sportovně, já to nevodsuzuju.

ROBIN: Strejdo, takhle to není. Pavla je hrdá, že jo, Pavlo.

Pavla se sarkasticky zasměje.

PAVLA: Tak jo. Nechme už té pitomé hry. ... Půjdu na interrupci.

Holiš a Robin si oddechnou, Pavla je téměř s nenávisí pozoruje. Holiš se napije kávy.

HOLIŠ: Už je to studený. ... No ale teď de ještě vo to, jestli to ty baby z interrupční komise povolí.

ROBIN: My v kapele takovej případ měli. No a tý kámošce basáka to nakonec povolili, ale musela jim tam něco nalhat.

HOLIŠ: No a co jim tam řekla? Tak Pavle porad'!

ROBIN: To nejde. To je trapný. Je to ponižující.

HOLIŠ: Co nám je do těch babic! Stejně je už pak Pavla nikdy neuvidí. V tomhle případě účel světi prostředky, nebo ne?

PAVLA: Tak co jim ta kámoška basáka řekla?

ROBIN: Že vlítla do jináče na nějakym divokym mejdanu s cizincema ze Západu. A že neví, s kterym tím, třeba západnim Němcem, to asi tak má. Že jich vystřídala víc. A neví, jak se menovali a nemá na ně adresu. A tak. Takovýhle hovadiny. V takovym případě by měl totiž bolševik tu svobodnou matku na krku, a navíc by živil dítě nějakýho západ'áka...

HOLIŠ: Něco to bude taky stát. Ten úkon. Což samozřejmě zaplatíme, že jo, Robine. Tak sme se přece jenom dohodli! Nezapijem to, mládeži?

Vytáhne placatici kořalky a podá ji Pavle. Ta se odmítne napít.

PAVLA: Nebudu to embryo ohrožovat chlastem. Protože co kdybych si to ještě rozmyslela?

Robin s Holišem odcházejí v nejistotě, schlíple.

66. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, DEN

Bohuna, Pavla

Bohuna se otáčí v Pavlině kuchyni. Vytahuje z tašky dvě lahve laciného červeného vína, vylévá je do kastrolu na plotně, sype do něj koření, přikládá polínka. Pavla v staré zašlé primitivní koupelně naplňuje vanu horkou vodou.

Nahá Pavla ve vaně, pára z horké vody. Na židli u vany sedí Bohuna, nabírá z hrnce horký svařák, Pavla z naběračky odevzdaně pije. Občas si trochu cucne i Bohuna. Scéna má atmosféru čarodějnického rituálu.

Pavla je už opilá, odmítá pít dál. Bohuna opatrně přilévá do vany horkou vodu, zkouší rukou, jestli se to dá vydržet.

Pavla chce vylézt z vody, Bohuna ji do vany násilím strčí. Pavla rezignuje, později z opilosti a horké vody usíná. Bohuna ji přinutí vstát, balí ji do prostěradla, pomáhá z vany.

Pavla se pak svalí do ještě rozestlané postele. Bohuna odnese kastrol se zbytkem svařáku do kuchyně, přemýšlí co s ním. Napije se z naběračky, chutná jí, tak pokračuje...

67. CESTA K LESU, LES, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Dorin

Oba sedí na stráni u lesa, před sebou košíky s houbami, ukazují si nejlepší úlovky, radují se z nich. Pavla si lehne, žvýká stéblo trávy, ukazuje Dorinovi na oblak.

PAVLA: Podívej, obláček. Budeme ho pozorovat. Strčí do něj, aby se také položil. Ukazuje prstem, jak se obláček pomalu posunuje. **Sedí na něm anděl. Andělíček.** Dorin zvažní.

Pobožně sleduje oblak.

Scházejí s košíky do vesnice. Pavle sedí za krkem smutek, strach, ale nechce tomu podlehnout.

68. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, DEN

Pavla, Dorin, Floricina

Pavla a Dorin na kuchyňském stole zpracovávají houby, Pavla k tomu pustí desku s cimbálovou kapelou, housle lkají, pak čardáš, opět něco pomalého až drásavého. Hudba drhne duši, Pavla to nakonec nevydrží, vyletí a začne tancovat čardáš. Chce vytáhnout Dorina k tanci, ale on se stydí, tak aspoň tluče rytmicky, a skvěle, vařečkou do hrnců. Někdo ťuká na okno. Floricina, asi slyšela ten vyrvál. Jde dál, vykouzlí z velké kapsy zástěry půllitrovku domácí pálenky, všichni si zavdají, tancuje pak s Pavlou. Všichni jsou v euforii. Nakonec se ženské celé uštvané svalí na gauč. Deska dohrála. Pavla si znovu vzpomněla, co jí zítra čeká, je jí do pláče.

Všichni tři sedí u stolu a čistí a krájí houby, zavdají si znovu z láhve s pálenkou. Pavle náhle vytrysknou slzy. Floricina se vyleká, vezme Pavlu kolem ramen. Pochopí.

FLORICINA: On tě opustil, vid’?

PAVLA: Ať ho vezme čert!

Dorin se kletby poleká. Pavla se po chvíli rozpláče naplno, choulí se Floricině do náruče. Spíš mumlá. **Moje děťátko!**

FLORICINA: Ty máš dítě?

PAVLA: Ještě nemám. Už nemám. Zítra...Bojím se. Nechci... Vzlyká.

Floricina a Dorin ničemu nerozumí, ale Pavlu chlácholí. Ta si utře slzy, a začne se poněkud násilně zajímat o houby. **Tahle je červivá... Ale kde je budu vlastně sušit?** Dorin začne zpívat rumunskou píseň slušným hlasem kostelního zpěváka. Floricina se přidává.

69. MÍSTNOST V HRADNÍ VĚŽI, INTERIÉR, DEN

Děti z výtvarného kroužku, Bohuna, učitelka

Všichni připravují, instalují, zavěšují obrázky dětí ve vyčištěném a vymalovaném prostoru, s požitkem si prohlížejí odvážné kresby a malby. Mezi obrázky je i (později pokácený) strom se symboly letících ptáků.

70. UČITELSKÝ BYT, INTERIÉR, DEN

Pavla, agronom

Pavla balí, chystá se opustit navždy byt. Vybírá, co si může vzít, čeho se vzdá. Dává do sáčku usušené houby, přivoní k nim. Přijde ji do ruky elpíčko s muzikou Robinovy kapely, chvíli váhá, pak si desku pouští. Muzika jí zvedá náladu. Mezi papíry objeví Robinovu fotografii, tu bez velkých emocí, spíš zamyšleně přetrhne. S hrnkem kávy pak stojí u okna, dívá se do ulice. Vidí, že se blíží agronom, tak se raději stáhne.

71. ZAHRADA U ZRUŠENÉ ŠKOLY, EXTERIÉR, DEN

Pavla

Pavla se projde zahradou, nahodí si ruksak na záda, nakonec hodí klíče do schránky na dopisy. Postojí před školou, chce si ji zapamatovat...

72. NÁDRAŽÍ, EXTERIÉR, DEN

Pavla, Dorin, Floricina, Marouš

Čekání na vlak, Pavla se loučí s Dorinem – ten jí podstrčí lahvičku domácí lavorovice, a s Floricinou, která jí podá balíček s buchtami. Opodál stojí Marouš v obleku, také jede do Prahy, zřejmě na nějaký stranický sjezd. Pavlu ignoruje a když přijede vlak, dává si pozor, aby nevlezl do stejného vagonu jako ona. Floricina se plácne do čela a vyloví z kapsy papír, je to do češtiny přeložená, Dorinem zpívávaná, rumunská ukolébavka. Strčí papír Pavle, to už je Pavla na stupátku vlaku.

73. VLAK, INTERIÉR, DEN

Pavla, pohraničník Mirek, další pohraničník

Vlak se rozjel. Pavla vypadá střízlivěji, než když sem s nadšením přijížděla. Nemá už krajkový obojek kolem krku, ani pestrou dlouhou sukni. Vagonem procházejí pohraničníci, zastaví se u Pavly, Mirek si k ní přisedne, kolegu pošle pokynem dál, z doslechu. Vidí Pavlin kufr a bágel:

MIREK: Odjíždíš? Na furt? Pavla přikývne. Ty se máš... Já tu končím za dva měsíce. Snad vyvážnu. Snad mě nezavrou. Hele když tak budu střílet vejš, tak metr nad hlavu.

Hlavně aby mi nějakej blbec nechtěl *proběhnout*.

Pavla ho pohladí po ruce. On ji políbí neobratně do vlasů na a je pryč. Za okny ubíhá krajina. Pavla nahmátne v kapse lísteček s překladem Dorinovy písně. Je v kupé sama, polohlasně si čte, spíš slabikuje s úsměvem škobrtavý překlad.

Píseň prolínají chvíle s Robinem, kdy byli šťastní a zamilovaní. Jedou spolu na koni, jsou v objetí, on hraje na klávesy v Redutě a smějí se na sebe...

PAVLA: Ovčáček ze trista ovečkami.

Ovčáček ze tři sta ovečkami

Kdy dojdeš ze stádem okolo nás

A kdybys viděl moji milou lásku

Řekni že jsem se oddálil od ní

Když slunko vyjde od hor nahoru

Zavírej oči lásko, tak jak jsem ti říkával

Řekni jenom jemu že mne miluješ

A potom moje lásko budeš mi více milejší

Když slunko vyjde z jednoho Černého mraku

Mě chytí lásko tvoje touha

Jsem žalostná a nemohu tě zapomenout

Nemám co ti udělat to je můj osud

74. OBŘADNÍ SÍŇ NÁRODNÍHO VÝBORU, INTERIÉR, DEN

Bohuna, *pistolník*

Bohuna a nový předseda národního výboru na koberci obřadní síně, je z něj vidět jen jeho býčí šíje, vylepaná hlava zezadu a mohutná tučná záda. Znásilňuje na koberečku Bohunu pod portrétem prezidenta Svobody. Je to surová akce, otlouká jí hlavu o zem, Bohuna nařiká. Na

řečnickém pultíku leží opasek s pouzdem na pistoli.

75. TRAMVAJ, INTERIÉR, DEN

Pavla, babča

Pavla pokračuje v jízdě, ale teď sedí u okna v tramvaji. Přes uličku hledí směle vpřed křehká velkoměstská babča v kloboučku a s korálky, na nohou botky s podpatkem – tak trochu symbol velkoměsta. V tichu zní Dorinův hlas, zpívá svou píseň. Právě přejíždí jeden z pražských mostů, Pavla sleduje Vltavu, vzdálené Hradčany, dotkne se skla, vítá se s Prahou. Nad Vltavou krouží hejno racků. Tramvaj míjí komunistické poutače, rudé hvězdy.

KONEC